

Zakład Inżynierii Procesowej i Środowiska

SYMBOL PRACY: 4J007P13

**TYTUŁ PRACY: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska
Powiatu Oleskiego na lata 2013-2016
z perspektywą na lata 2017-2020**

Projekt

KIEROWNIK TEMATU: mgr inż. KATARZYNA KIPRIAN

AUTORZY PRACY: mgr inż. PRZEMYSŁAW ŁACH
inż. ALFRED NOLEPA
dr inż. GRZEGORZ SIEMIĄTKOWSKI

KIEROWNIK:

ZATWIERDZAM:

.....

.....

Opole – czerwiec – 2013 r.

Spis treści

1. PODSTAWY PRAWNE I METODYKA OPRACOWANIA.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	5
2.1. Polityka ekologiczna państwa	5
2.2. Program ochrony środowiska województwa opolskiego	7
2.3. Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego.....	8
2.4. Powiatowy program usuwania wyrobów zawierających azbest	8
2.5. Program ochrony powietrza dla strefy namysłowsko-oleskiej	9
2.6. Plan rozwoju lokalnego powiatu oleskiego na lata 2013-2015	9
3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU OLESKIEGO	10
4. KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH.....	14
4.1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych.....	14
4.1.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	14
4.2. Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska.....	15
4.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	16
4.3. Zarządzanie środowiskowe	16
4.3.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	17
4.4. Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	18
4.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	19
4.5. Odpowiedzialność za szkody w środowisku	20
4.5.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	20
4.6. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym.....	21
4.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	21
5. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH.....	22
5.1. Ochrona przyrody i krajobrazu	22
5.1.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	29
5.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	30
5.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	33
5.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz ochrona przed powodzią	34
5.3.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	39
5.4. Ochrona powierzchni ziemi	40
5.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	44
5.5. Gospodarowanie zasobami geologicznymi.....	45
5.5.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	48
6. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO... ..	48
6.1. Środowisko a zdrowie	48
6.1.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	49
6.2. Ochrona wód	50
Wody powierzchniowe.....	50
6.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	61
6.3. Jakość powietrza	66
6.3.1. Cel średniookresowy do 2020 roku.....	71
6.4. Gospodarka odpadami.....	75
6.4.1 Cele średniookresowe do roku 2020	79
6.5. Oddziaływanie hałasu	83
6.5.1. Cel średniookresowy do 2020	90
6.6. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	92
6.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	93
6.7. Substancje chemiczne w środowisku - poważne awarie	93
6.7.1. Cel średniookresowy do 2020 r.....	94

7. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2013 – 2016.....	95
8. ZARZĄDZANIE POWIATOWYM PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA.....	103
8.1 Narzędzia i instrumenty realizacji programu	103
8.1.1. Instrumenty prawne.....	103
8.1.2. Instrumenty ekonomiczno-finansowe	104
8.1.3. Instrumenty społeczno-edukacyjne i informacyjne.....	105
8.1.4. Instrumenty organizacyjno-planistyczne.....	106
8.3 Struktura zarządzania Programem	106
8.4 Sprawozdawczość z realizacji programu	108
8.5 Monitorowanie i ocena realizacji Programu	108
8.5.1. Monitoring środowiska	109
9. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU.....	109
10. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA GMINNYCH PROGRAMÓW.....	113
11. LITERATURA.....	114

1. PODSTAWY PRAWNE I METODYKA OPRACOWANIA

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.) organ wykonawczy powiatu, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, zobowiązany jest do sporządzania powiatowego programu ochrony środowiska.

W art. 14 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, przedstawiono wymagania co do zawartości programu ochrony środowiska. Program taki określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Program ochrony środowiska powinien być sporządzany co 4 lata. Uchwalany jest on przez Radę Powiatu. Co 2 lata sporządzane są raporty z wykonania programu.

Przy sporządzaniu „Aktualizacji...” brano pod uwagę zapisy znajdujące się w dokumencie: „Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” wydanym w grudniu 2002 r. przez Ministerstwo Środowiska. Zgodnie z tym dokumentem, powiatowy program ochrony środowiska składać się powinien z następujących części:

- zadań własnych powiatu (pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji powiatu),
- zadań koordynowanych (pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim, bądź centralnym),
- szczegółowych wytycznych do sporządzania programów gminnych, które muszą zostać w pełni wprowadzone do programu powiatowego.

Informacje do tworzenia niniejszej aktualizacji pochodziły z następujących źródeł:

- Starostwo Powiatowe w Oleśnie,
- opracowania i raporty: Ministerstwa Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu, Głównego Urzędu Statystycznego,

- literatura fachowa,
- dane zebrane przez autorów.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla powiatu oleskiego wynikają z następujących dokumentów:

- polityki ekologicznej państwa,
- programu ochrony środowiska województwa opolskiego,
- planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego,
- powiatowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- programu ochrony powietrza dla strefy namysłowsko – oleskiej,
- plan zagrożenia kryzysowego powiatu oleskiego,
- planu rozwoju lokalnego powiatu oleskiego na lata 2013 – 2015.

2.1. Polityka ekologiczna państwa

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Rzeczypospolita zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, która jest główną zasadą polityki ekologicznej państwa. Planowane działania na rzecz ochrony środowiska w Polsce są spójne z priorytetami Unii Europejskiej oraz celami 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. W polityce ekologicznej państwa zostały określone następujące cele:

1) w zakresie działań systemowych:

- doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów,
- uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego,
- jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnienie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie,

- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”, prowadzącą do:
 - ✓ proekologicznych zachowań konsumenckich,
 - ✓ prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska,
 - ✓ organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska,
 - ✓ uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska,
- zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu eko innowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska,
- stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody,
- przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

2) w zakresie ochrony zasobów naturalnych:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- racjonalne gospodarowanie zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej,
- rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych,
- przeciwdziałanie degradacji terenów,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych,
- racjonalne zaopatrzenie ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją.

3) w zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,

- dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego,
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków,
- utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytworzonych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko,
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

2.2. Program ochrony środowiska województwa opolskiego

Podstawą opracowania celów strategicznych zawartych w „Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019” była „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” oraz na szczeblu regionalnym dokumenty o znaczeniu strategicznym. Uwzględniono także specyfikę środowiska w województwie opolskim. Wojewódzkimi priorytetami ochrony środowiska są:

- ochrona wód i gospodarka wodna; ochrona wód przed zanieczyszczeniami i nadmierną eksploatacją oraz zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami związanymi z wodą (powódź, susza) wymagają realizacji szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych,
- ochrona powierzchni ziemi przed odpadami; zapobieganie powstawaniu odpadów oraz zwiększenie gospodarczego wykorzystania odpadów wytworzonych, a także stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów,

- ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami i środowiska człowieka przed hałasem; intensyfikacja działań ukierunkowana na proekologiczne rozwiązania systemu transportu,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody; nowe podejście do ochrony przyrody, uwzględniające europejskie wymogi w tym zakresie,
- ochrona powierzchni ziemi i środowiska glebowego; działania rekultywacyjne i rewitalizacyjne na obszarach zdegradowanych wskutek eksploatacji surowców mineralnych oraz ochrona gleb.

2.3. Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego

Celami głównymi z zakresu gospodarki odpadami są:

- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne,
- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
- zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

2.4. Powiatowy program usuwania wyrobów zawierających azbest

Powiatowy program usuwania wyrobów zawierających azbest ma na celu spowodowanie działań, które przyczynią się do usunięcia azbestu z terenu powiatu.

Głównymi zadaniami zawartymi w programie są:

- aktualizacja programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest,
- współpraca z gminami oraz marszałkiem województwa opolskiego w zakresie aktualizacji programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest,
- organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”,
- inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,

- współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”,
- współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

2.5. Program ochrony powietrza dla strefy namysłowsko-oleskiej

Program ochrony powietrza dla strefy namysłowsko-oleskiej koncentruje się na powodach występowania przekroczeń zanieczyszczeń powietrza pyłem PM10, a także na znalezieniu takich działań, których wdrożenie spowoduje spadek poziomu zanieczyszczeń. Podstawowymi kierunkami działań z zakresu ochrony środowiska, zmierzającymi do przywrócenia poziomów dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 są:

- obniżenie emisji z energetycznego spalania paliw dla celów komunalnych w mieście Olesno poprzez podłączenie budynków ogrzewanych obecnie indywidualnie, głównie piecami węglowymi, do miejskiej sieci ciepłowniczej,
- opracowanie i wdrożenie programu niskiej emisji z energetycznego spalania paliw.

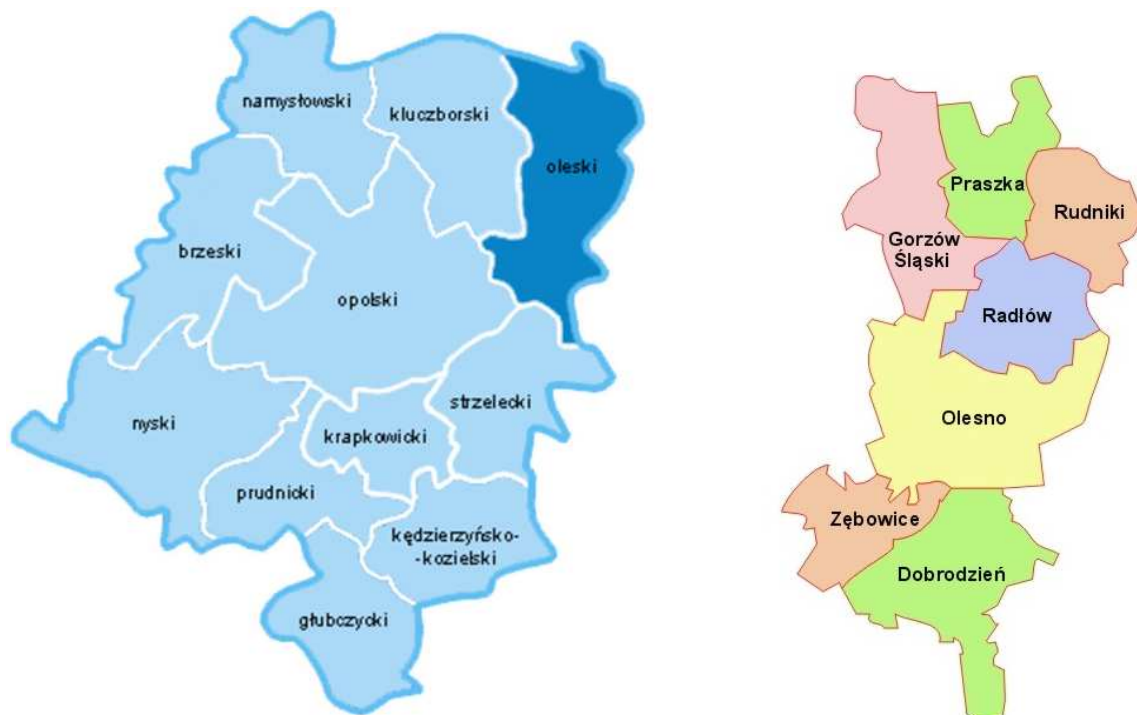
2.6. Plan rozwoju lokalnego powiatu oleskiego na lata 2013-2015

Celami strategicznymi z zakresu ochrony środowiska zapisanymi w „Planie rozwoju lokalnego powiatu oleskiego na lata 2013-2015” są:

- poprawa bazy techniczno-dydaktycznej oświaty (termomodernizacje budynków oświatowych, modernizacje kotłowni),
- opracowanie i wdrożenie programu zwiększenia lesistości,
- opracowanie i wdrożenie programów w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami,
- modernizacja dróg i systemów komunikacyjnych w powiecie oleskim.

3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU OLESKIEGO

Powiat oleski położony jest w północno-wschodniej części województwa opolskiego. Od wschodu graniczy on z województwem śląskim, od północy z województwem łódzkim, a od zachodu i południa z powiatami wchodzącymi w skład województwa opolskiego: kluczborskim, opolskim oraz strzeleckim (rys.1).

Rysunek 1 Położenie powiatu oleskiego i poszczególnych jego gmin.

(źródło: cms.netkoncept.com, www.osp.org.pl)

Powierzchnię powiatu oleskiego wynoszącą 973 km² zamieszkuje ponad 66 tys. ludzi.

W skład powiatu wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Dobrodzień, Gorzów Śląski, Olesno, Praszka,
- gminy wiejskie: Radłów, Rudniki, Zębowice.

Największą gminą pod względem powierzchni jest Gmina Olesno, najmniejszą zaś Gmina Zębowice. Powierzchnię poszczególnych gmin przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1 Powierzchnia gmin wchodzących w skład powiatu oleskiego.

Gmina	Powierzchnia	
	[km ²]	[%]
Gmina Dobrodzień	163	16,75
Gmina Gorzów Śląski	154	15,83
Gmina Olesno	241	24,77
Gmina Praszka	103	10,59
Gmina Radłów	116	11,92
Gmina Rudniki	100	10,28
Gmina Zębowice	96	9,87

(źródło: GUS)

Większą część powierzchni powiatu oleskiego stanowią użytki rolne (59,61 %). Na uwagę zasługuje duży udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (36,24 %) w ogólnej powierzchni powiatu.

Tabela 2 Kierunki wykorzystania powierzchni w powiecie oleskim.

Powiat	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne	Grunty			Pozostałe
			leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	zabudowane i zurbanizowane	pod wodami	
			[ha]	[ha]	[ha]	
oleski	97338	58022	35274	3357	282	403

(źródło: GUS)

Według danych GUS, liczba ludności powiatu oleskiego na koniec 2011 r. wynosiła 66104. Gęstość zaludnienia jest mniejsza (68 osób/km²) niż średnio dla województwa opolskiego (108 osób/km²). W ostatnich latach zauważalny jest sukcesywny spadek liczby ludności, prognoza GUS wskazuje, że trend ten zostanie utrzymany (tab.3). Przewiduje się, że w roku 2035 powiat oleski może zamieszkiwać tylko 54700 osób, a więc 17,25 % mniej niż w roku 2011.

Tabela 3 Liczba ludności powiatu oleskiego.

	Rok							
	2009	2010	2011	Prognoza				
				2015	2020	2025	2030	2035
Liczba ludności [os.]	67194	66361	66104	63800	61700	59700	57300	54700

(źródło: GUS)

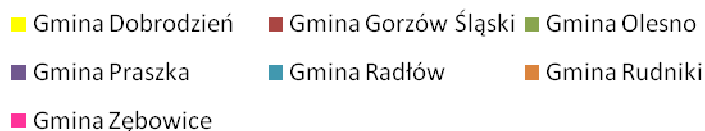
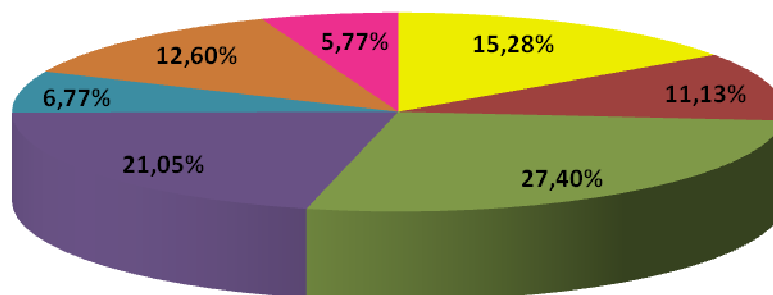
Ilość mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu jest zróżnicowana, najludniejsza jest Gmina Olesno, w której zamieszkuje 18115 mieszkańców (tab.4).

Zdecydowana większość ludzi mieszka na wsi (63,5 %). Większą część mieszkańców powiatu stanowią kobiety (51,3 %).

Tabela 4 Ogólne dane demograficzne powiatu oleskiego.

	Liczba ludności								
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety
Gmina Dobrodzień	10101	4873	5228	3840	1822	2018	6261	3051	3210
Gmina Gorzów Śląski	7357	3619	3738	2574	1229	1345	4783	2390	2393
Gmina Olesno	18115	8672	9443	9594	4564	5030	8521	4108	4413
Gmina Praszka	13916	6831	7085	8113	3958	4155	5803	2873	2930
Gmina Radłów	4473	2192	2281	-	-	-	4473	2192	2281
Gmina Rudniki	8329	4100	4229	-	-	-	8329	4100	4229
Gmina Zębowice	3813	1915	1898	-	-	-	3813	1915	1898
Powiat oleski	66104	32202	33902	24121	11573	12548	41983	20629	21354

(źródło: GUS)

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Rysunek 2 Procentowy udział mieszkańców poszczególnych gmin w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu oleskiego

Wg W. Okołowicza i D. Martyn powiat oleski położony jest w obrębie dwóch regionów klimatycznych: śląsko – wielkopolskiego (część północno - zachodnia powiatu) oraz małopolskiego (część południowo – wschodnia powiatu). Region śląsko – wielkopolski odznacza się wyraźną przewagą wpływów oceanicznych, niższymi od przeciętnych amplitudami temperatur, wczesną wiosną i latem oraz łagodną, krótką zimą. Region małopolski cechuje się dużym wpływem oceanizmu, dużymi opadami oraz stosunkowo długim latem i zimą.

Przez teren powiatu oleskiego przebiegają drogi krajowe (nr 11, 42, 43, 45, 46) oraz wojewódzkie (nr 487, 494, 901).

Rysunek 3 Sieć dróg krajowych i wojewódzkich na terenie powiatu oleskiego
(źródło: www.zdw.opole.pl)

Sieć dróg publicznych (powiatowych i gminnych) o twardej nawierzchni jest dobrze rozwinięta. Łączna długość tych dróg na koniec 2011 r. wynosiła 611,7 km, z czego 306 km stanowiły drogi powiatowe, a 305,7 km drogi gminne (tab.5).

Tabela 5 Drogi publiczne o twardej nawierzchni w powiecie oleskim

Powiat	Drogi publiczne o twardej nawierzchni	
	powiatowe	gminne
	[km]	[km]
oleski	306,0	305,7

(źródło: GUS)

Na koniec 2011 r. na terenie powiatu oleskiego zarejestrowanych było 5296 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 5105 związanych było z sektorem prywatnym, a 191 z sektorem publicznym (tab.6). Głównymi sektorami gospodarki są: rzemiosło, usługi, stolarstwo, przemysł motoryzacyjny. Dobrze rozwinięte jest rolnictwo. Charakterystyczne dla obszaru powiatu są uprawy zbóż oraz hodowla trzody chlewnej.

Tabela 6 Podmioty gospodarki narodowej w powiecie oleskim.

Powiat	Ogółem	Sektor		Z ogółem		
		publiczny	prywatny	spółki		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				handlowe	cywilne	
oleski	5296	191	5105	188	279	4246

(źródło: GUS)

4. KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

4.1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych

W art. 5 Konstytucji RP zapisano, że *Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*. W związku z tym każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku naturalnym o dobrym stanie. Ważne jest więc żeby gospodarowanie, które wpływa na stan środowiska, uwzględniało zasadę zrównoważonego rozwoju. Oznacza to, że działalność człowieka powinna być tak prowadzona, aby zachować środowisko w możliwie dobrym stanie dla obecnych i przyszłych pokoleń. Dlatego cele ochrony środowiska powinny być brane pod uwagę podczas sporządzania wszystkich dokumentów strategicznych sektorów gospodarczych, a w szczególności w energetyce, przemyśle, transporcie, telekomunikacji, gospodarce wodnej, gospodarce odpadami, rolnictwie, leśnictwie oraz turystyce.

Plany, programy, polityki i strategie powinny być poddawane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Obowiązek ten wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227).

4.1.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Monitoring włączania celów środowiskowych do dokumentów strategicznych oraz wdrażania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (m.in. w ramach raportów POŚ)	Powiat, Marszałek, Gminy
Współpraca Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa z instytucjami odpowiedzialnymi za przygotowanie dokumentów strategicznych	Powiat

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Objęcie strategii, polityk i programów sektorowych strategicznymi ocenami oddziaływania na środowisko zgodnie z wymaganiami ustawy, w tym: strategii rozwoju województwa, regionalnego planu operacyjnego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego	Marszałek, Gminy
Organizowanie szkoleń dla wykonawców dokumentów strategicznych	Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy

4.2. Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska

Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska związana jest głównie z tworzeniem przez państwo rozwiązań prawno – ekonomicznych służącym rozwojowi gospodarki przyjaznej środowisku. Efektem tych działań powinien być rozwój usług i produkcji towarów przyjaznych środowisku, tworzenie „zielonych” miejsc pracy, a także wprowadzenie „zielonych” zamówień publicznych. Równie ważne jest uświadamianie społeczeństwa o korzyściach płynących z działań proekologicznych, co powinno przejawiać się większym popytem na produkty ekologiczne. Niestety, w dalszym ciągu brak jest wystarczającej ilości skutecznych mechanizmów promujących ekologiczne produkty i zachowania konsumentów. Ciągłe głównym czynnikiem decydującym o wyborze produktu jest cena, a ta w wielu przypadkach jest niższa w przypadku towarów mniej ekologicznych. Dlatego w najbliższych latach należy dołożyć wszelkich starań w celu aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska.

4.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Stosowanie systemu „zielonych zamówień” w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego	Powiat
Upowszechnianie i promocja wśród mieszkańców produktów ekologicznych	Powiat, Przedsiębiorcy
Promocja tworzenia „zielonych miejsc pracy”	Powiat, Przedsiębiorcy

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Znakowanie produktów ekologicznych	Przedsiębiorcy
Organizowanie szkoleń na temat produktów ekologicznych	Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
Eliminacja z rynku wyrobów szkodliwych dla środowiska	Przedsiębiorcy, Inspekcja Handlowa

4.3. Zarządzanie środowiskowe

Systemy zarządzania środowiskowego (SZŚ) są dobrowolnym zobowiązaniem przedsiębiorstw i instytucji do podejmowania działań mających na celu zmniejszenie ich oddziaływania na środowisko. Posiadanie wdrożonego systemu zarządzania środowiskiem informuje społeczeństwo, że dana firma działa zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Popularnymi SZŚ są systemy oparte na normie ISO 14001 czy EMAS.

System Ekozarządzania i Audytu EMAS ma na celu poprawę efektów środowiskowych funkcjonujących organizacji. Jest to swego rodzaju wyróżnienie dla firm, świadczące o tym że działają one mając na uwadze dobro środowiska naturalnego. System ten zakłada ciągłą poprawę działalności środowiskowej organizacji, informowanie społeczeństwa poprzez coroczne sporządzanie deklaracji środowiskowych, udział pracowników w działaniach mających na celu poprawę próśrodowiskowego funkcjonowania organizacji. Dodatkowo uczestnictwo w EMAS oznacza, że firma działa zgodnie z krajowym i europejskim prawem z dziedziny ochrony środowiska. Korzyści wynikających z wprowadzenia systemu EMAS jest wiele. To przede wszystkim zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko poprzez spadek ilości wytwarzanych odpadów, ograniczenie zużycia wody, energii, surowców, minimalizację wystąpienia awarii środowiskowych. Ważny jest także efekt ekonomiczny np. w postaci zmniejszonych opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska. Niewątpliwą zaletą jest także poprawa wizerunku danej firmy. W powiecie oleskim żadna firma nie posiada wdrożonego systemu EMAS.

Rysunek 4 Logo EMAS

(źródło: www.gdos.gov.pl)

Głównym zadaniem normy ISO 14001 jest uwzględnienie w działalności organizacji zadań związanych z ochroną środowiska, zapobieganie powstawania zanieczyszczeń, przy jednoczesnym wzięciu pod uwagę potrzeb społeczno-ekonomicznych. Norma ta oparta jest o zasady: planuj, wykonaj, sprawdź, działaj. Zasady te mają na celu doprowadzenie do takiej sytuacji, w której każde następne działanie będzie lepsze od poprzedniego, co będzie skutkowało ogólną poprawą wyników.

Na terenie powiatu oleskiego system zarządzania środowiskiem zgodny z normą ISO 14001 posiada Oras Olesno Sp. z o.o.

4.3.1. Cel średniokresowy do 2020 r.

Rozpowszechnienie wiedzy o systemach zarządzania środowiskowego oraz wspieranie w ich wdrażaniu

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rozpowszechnienie wśród społeczeństwa wiedzy na temat EMAS i ISO 14001	Powiat, Organizacje pozarządowe
Stworzenie bazy organizacji, działających na terenie powiatu, posiadających rejestrację w systemie EMAS lub certyfikat ISO 14001	Powiat

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Prowadzenie szkoleń z zakresu EMAS i ISO 14001	Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy

4.4. Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska

Zagadnienia edukacji ekologicznej spełniają niezwykle istotną rolę w kształtowaniu właściwego stanu środowiska. Zapiski dotyczące edukacji ekologicznej znajdują się m.in. w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Ustawa ta nakazuje uwzględnianie problematyki ekologicznej w podstawach programowych kształcenia ogólnego we wszystkich typach szkół. Zobowiązuje ona także środki masowego przekazu do kształtowania pozytywnego stosunku społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzowania zasad tej ochrony w publikacjach i audycjach. Ludzie uświadomieni z zakresu ochrony środowiska właściwie wpływają na stan przyrody obecny i przyszłościowy. Pomimo rozwoju działań w tej dziedzinie, nadal jednak spotyka się przejawy niedostatecznej edukacji ekologicznej. Przejawia się to m.in. niewłaściwymi zachowaniami dotyczącymi odpadów (spalanie w domowych kotłach, brak segregacji). Ważnym elementem jest informowanie ludzi o korzyściach jakie mogą odnieść działając na rzecz ochrony środowiska. Edukacja ekologiczna powinna dotyczyć zarówno dorosłych jak i dzieci. Szczególnie ważna jest ona wśród najmłodszych, gdyż przyjęte za młodu wzorce zachowań utrzymywane są przeważnie przez całe życie. Dlatego edukacja taka prowadzona powinna być na zajęciach szkolnych. Ważne jest, aby treści przekazywane były w sposób jasny i ciekawy. Powinno się dążyć do jak największe ilości godzin terenowych, gdzie dzieci mają bezpośredni kontakt z przyrodą.

Dużą rolę w edukacji ekologicznej przypisuje się samorządom na szczeblu powiatu, gdyż decyzje podejmowane na terenie lokalnym oddziałują na środowisko człowieka w miejscu jego zamieszkania. Zgodnie z Narodową Strategią Edukacji Ekologicznej organy samorządowe powinny:

- utrzymywać ścisłą współpracę ze szkołami, zapewniając im warunki do prowadzenia edukacji ekologicznej;
- zapewnić społeczeństwu dostępu do niezbędnych informacji przydatnych w procesie podejmowania decyzji dotyczących zarządzania środowiskiem.

Edukacja ekologiczna na terenie powiatu oleskiego realizowana jest przeważnie w placówkach oświatowych. Polega ona na prowadzeniu konkursów i zajęć z zakresu ochrony środowiska. Młodzież uczestniczy w akcjach: „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”. Dodatkowo organizowane są zbiórki baterii, przeterminowanych leków, tworzyw sztucznych i makulatury.

4.4.1. Cel średniokresowy do 2020 r.

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Wsparcie finansowe oraz merytoryczne konkursów ekologicznych	Powiat, Gminy
Współorganizowanie akcji ekologicznych („Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”)	Powiat, Gminy
Współpraca powiatu z mediami w zakresie ochrony środowiska	Powiat
Opracowanie oraz rozprowadzanie ulotek, folderów o treściach ekologicznych (np. związanych z gospodarką odpadami)	Powiat, Gminy
Informowanie mieszkańców powiatu o stanie środowiska oraz prowadzonych działaniach na rzecz ochrony środowiska	Powiat, Gminy, WIOŚ

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Udział urzędników samorządowych, nauczycieli w szkoleniach dotyczących zagadnień ochrony środowiska	Jednostki oświatowe, Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji
Organizowanie imprez, wystaw o tematyce środowiskowej	Instytucje kultury, oświaty, Organizacje pozarządowe
Organizowanie wycieczek szkolonych w miejsca interesujące pod względem przyrodniczym	Jednostki oświatowe
Budowa nowych i utrzymanie istniejących leśnych ścieżek i punktów edukacyjnych	Nadleśnictwa

4.5. Odpowiedzialność za szkody w środowisku

Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” każdy powodujący szkody w środowisku ponosi za to odpowiedzialność, także finansową. W roku 2007 uchwalona została ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. Nr 75, poz.493). Przepisy ustawy stosuje się do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku:

- spowodowanych przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku,
- spowodowanych przez inną działalność niż określona jako stwarzająca ryzyko szkody w środowisku, jeżeli dotyczą gatunków chronionych lub siedlisk chronionych.

Odpowiedzialność za szkody w środowisku stosuje się także, gdy szkoda lub bezpośrednie zagrożenie szkodą wywołane jest emisją rozproszoną oraz możliwe jest ustalenie związku pomiędzy bezpośrednim zagrożeniem szkodą lub szkodą a działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska.

4.5.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Prowadzenie szkoleń na temat odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku	Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
Stworzenie bazy danych o szkodach w środowisku i działaniach naprawczych	GIOŚ
Wzmocnienie kadrowe i aparaturowe WIOŚ w Opolu, pozwalające na pełną realizację zadań kontrolnych	WIOŚ

4.6. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

Obowiązek uwzględniania zagadnień z zakresu ochrony środowiska w planach zagospodarowania przestrzennego nakłada ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717). W ustawie tej zapisano: „*W planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza (...) wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych*” oraz „*W planie miejscowym określa się obowiązkowo (...) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego*”. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są głównymi dokumentami, które pozwalają na racjonalne gospodarowanie terenami. Sporządzając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, wykonuje się prognozę oddziaływania na środowisko, która także bierze pod uwagę zagadnienia ochrony środowiska.

4.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Aktualizacja „Opracowania ekofizjograficznego województwa opolskiego”	Marszałek
Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska	Gminy

5. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

5.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie powiatu oleskiego występuje wiele form ochrony przyrody, z czego najwięcej jest pomników przyrody. Szczegółowy wykaz tych form przedstawiony został w tabeli 7. Obszary prawnie chronione zajmują 9 % ogólnej powierzchni powiatu co jest wartością mniejszą niż średnio dla województwa opolskiego (27,2 %).

Tabela 7 Formy ochrony przyrody na terenie powiatu oleskiego

Lp.	Forma ochrony przyrody	Opis formy ochrony	Powiat	Gmina	Obręb	Data utworzenie / ustanowienia
1	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	Olesno	Zębowice	Kadłub Wolny	21.11.2005 r.
2	pomnik przyrody	grupa drzew z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) – 3 szt.	Olesno	Olesno	Boroszów	21.11.2005 r.
3	pomnik przyrody	grupa drzew z gatunku sosna pospolita (<i>Pinus sylvestris</i>) – 2 szt. zrosnięte ze sobą	Olesno	Gorzów Śląski	Nowa Wieś Oleska	21.11.2005 r.
4	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) – 6 szt.	Olesno	Zębowice	Radawie	21.11.2005 r.
5	pomnik przyrody	Grupa drzew z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) – 2 szt.	Olesno	Zębowice	Osiecko	21.11.2005 r.
6	pomnik przyrody	Pojedynczy okaz z gatunku modrzew europejski (<i>Larix decidua</i>)	Olesno	Zębowice	Zębowice	21.11.2005 r.
7	pomnik przyrody	Pojedynczy okaz z gatunku klon jawor (<i>Acer platanoides</i>)	Olesno	Radłów	Biskupice	21.11.2005 r.
8	pomnik przyrody	głaz narzutowy - granit szaroczerwony	Olesno	Olesno	Łomnica	21.11.2005 r.
9	pomnik przyrody	Pojedynczy okaz z gatunku platan klonolistny (<i>Platanus acerifolia</i>)	Olesno	Gorzów Śląski	Uszyce	21.11.2005 r.
10	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku miłorząb dwukłapowy (<i>Ginko biloba</i>)	Olesno	Zębowice	Zębowice	21.11.2005 r.
11	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) – 4 szt.	Olesno	Zębowice	Radawie	21.11.2005 r.
12	pomnik przyrody	Pojedynczy okaz z gatunku klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	Olesno	Zębowice	Osiecko	21.11.2005 r.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Opis formy ochrony	Powiat	Gmina	Obręb	Data utworzenie / ustanowienia
13	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Zębowice	Osiecko	21.11.2005 r.
14	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Zębowice	Osiecko	21.11.2005 r.
15	pomnik przyrody	grupa drzew z gatunku buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>) – 3 szt.	Olesno	Dobrodzień	Dobrodzień	21.11.2005 r.
16	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Dobrodzień	Dobrodzień	21.11.2005 r.
17	pomnik przyrody	grupa drzew z gatunku buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>) – 2 szt.	Olesno	Olesno	Olesno	21.11.2005 r.
18	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Olesno	Olesno	21.11.2005 r.
19	pomnik przyrody	Pojedynczy okaz z gatunku kłokoczka południowa (<i>Staphylea pinnata</i>)	Olesno	Gorzów Śląski	Gorzów Śląski	21.11.2005 r.
20	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Gorzów Śląski	Gorzów Śląski	21.11.2005 r.
21	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku jodła pospolita (<i>Abies alba</i>)	Olesno	Radłów	Sternalice	21.11.2005 r.
22	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Rudniki	Dalachów	05.10.2001 r.
23	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Jaworzno	05.10.2001 r.
24	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Jaworzno	05.10.2001 r.
25	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Jaworzno	05.10.2001 r.
26	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Jaworzno - Bankowe	05.10.2001 r.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Opis formy ochrony	Powiat	Gmina	Obręb	Data utworzenie / ustanowienia
27	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Rudniki	Mirowszczyzna	05.10.2001 r.
28	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Stary Bugaj	05.10.2001 r.
29	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Stary Bugaj	05.10.2001 r.
30	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Stary Bugaj	05.10.2001 r.
31	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Żytniów	05.10.2001 r.
32	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Olesno	Rudniki	Żytniów	05.10.2001 r.
33	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	Olesno	Rudniki	Żytniów	05.10.2001 r.
34	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Olesno	Rudniki	Żytniów	05.10.2001 r.
35	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Olesno	Rudniki	Żytniów	05.10.2001 r.
36	użytek ekologiczny „Starorzecze Proсны I”	śródlądne bagno będące zarastającym starorzeczem rzeki Proсны	Olesno	Gorzów Śląski	Gorzów Śląski	22.12.2003 r.
37	użytek ekologiczny „Tarzanisko”	bagno śródlądne	Olesno	Olesno	Boroszków	22.12.2003 r.
38	użytek ekologiczny „Lęgowisko”	bagno śródlądne	Olesno	Olesno	Boroszków	22.12.2003 r.
39	użytek ekologiczny „Ostoja I”	bagno śródlądne	Olesno	Olesno	Wojciechów	10.01.1997 r.
40	użytek ekologiczny „Torfowisko”	bagno śródlądne	Olesno	Olesno	Wojciechów	10.01.1997 r.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Opis formy ochrony	Powiat	Gmina	Obręb	Data utworzenie / ustanowienia
41	użytek ekologiczny „Suchy Staw”	bagno śródleśne	Olesno	Olesno	Wachów	10.01.1997 r.
42	użytek ekologiczny „Stawek”	łąki śródleśne	Olesno	Olesno	Wysoka	10.01.1998 r.
43	użytek ekologiczny „Bagienko”	bagno śródleśne	Olesno	Olesno	Leśna	10.01.1999 r.
44	użytek ekologiczny „Oczko I”	bagno śródleśne	Olesno	Praszka	Lachowskie	10.01.2000 r.
45	użytek ekologiczny „Babrzysko”	bagno śródleśne	Olesno	Radłów	Olesno	22.12.2003 r.
46	użytek ekologiczny „Krzyżówka”	bagno śródleśne	Olesno	Radłów	Olesno	22.12.2003 r.
47	użytek ekologiczny „Olszynka”	bagno śródleśne	Olesno	Rudniki	Olesno	22.12.2003 r.
48	użytek ekologiczny „Kapieliska”	bagno śródleśne	Olesno	Rudniki	Olesno	22.12.2003 r.
49	użytek ekologiczny „Knieja”	bagno śródleśne w naturalnej sukcesji	Olesno	Zębowice	Knieja	22.12.2003 r.
50	użytek ekologiczny „Łąka przy pomnikach przyrody”	łąka śródleśna	Olesno	Zębowice	Zębowice	22.12.2003 r.
51	obszar chronionego krajobrazu „Lasy Stobrawsko – Turawskie”	rozległe kompleksy leśne i obszary zlewniowe	Namysłów, Kluczbork, Opole, Brzeg, Strzelce Opolskie, Olesno	Chrzastowice, Domaszowice, Izbicko, Jemielnica, Kluczbork, Kolonowskie, Lasowice Wielkie, Lubsza, Łubniany, Namysłów, Ozimek, Pokój, Strzelce Opolskie, Świerczów, Tarnów Opolski, Turawa, Wołczyn, Zawadzkie, Zębowice	Wszystkie obręby gmin lub ich części zlokalizowanych w granicach obszaru chronionego krajobrazu	31.07.1989 r.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Opis formy ochrony	Powiat	Gmina	Obręb	Data utworzenie / ustanowienia
52	obszar chronionego krajobrazu „Załącze – Polesie”	ekosystem pól i lasów, z dolinami, ciekami i naturalnymi zespołami roślinnymi”	Olesno	Rudniki	Dalachów, Janinów, Polesie, Słowików	31.05.2007 r.
53	pomnik przyrody	pojedynczy okaz z gatunku jodła pospolita (Abies alba)	Olesno	Radłów	Stemalice	13.12.2005 r.
54	Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Pradolina i źródłiska rzeki Stobrawa”	źródłisko i górny odcinek rzeki Stobrawa z dobrze wykształconymi zbiorowiskami łąkowymi i leśnymi wraz ze stanowiskami chronionych gatunków roślin i zwierząt	Olesno	Olesno	Olesno	29.12.2005 r.
55	Użytek ekologiczny „Jelonki”	łąka śródleśna na siedlisku boru świeżego, w otoczeniu drzewostanu sosnowego z przechodzącym rowem melioracyjnym	Olesno	Rudniki	Jelonki	28.10.2010 r.

(źródło: RDOŚ)

Na szczególną uwagę zasługują obszary chronionego krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie” oraz „Załącze-Polesie”. Są to tereny o dużej powierzchni, ciekawym krajobrazem i bogactwem flory i fauny.

Obszar chronionego krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie” rozciąga się na powierzchni 118367 ha. Cechą charakterystyczną tego terenu są stosunkowo dobrze zachowane, zróżnicowane gatunkowo i siedliskowo lasy. Występują tu bory mieszane wilgotne i świeże, grądy, olsy, łągi, buczyny, dąbrowy oraz liściaste lasy mieszane. Dodatkowo krajobraz bogaty jest w liczne ciek, tereny zabagnione i podmokłe, stawy oraz polodowcowe moreny i wydmy. Na obszarze tym spotkać można liczne gatunki ptaków, ssaków czy roślin. Wśród nich wymienić można takie jak: bekas (Gallinago gallinago), bocian czarny (Ciconia nigra), dzięcioł czarny (Dryocopus martius), łabędź niemy (Cygnus olor), borsuk (Meles meles), bóbr europejski (Castor fiber), jeż zachodni (Erinaceus europaeus), wydra europejska (Lutra lutra), roszciska okrągłolistna (Drosera rotundifolia), listera jajowata (Listera ovata), widłak goździsty (Lycopodium clavatum).

Obszar chronionego krajobrazu „Załęcze – Polesie” (rys.5) o powierzchni 353 ha obejmuje w całości lub w części miejscowości: Dalachów, Janinów, Polesie i Słowików. Obszar ten powstał dla ochrony naturalnego środowiska, utrzymania oraz wzbogacenia różnorodności biologicznej, utrzymania wzajemnych relacji pomiędzy polami uprawnymi, osiedlami wiejskimi i zespołami zieleni oraz dla zapewnienia warunków do rozwoju turystyki i rekreacji.

Rysunek 5 Obszar chronionego krajobrazu „Załęcze-Polesie”

(źródło: <http://rudniki.pl/>)

Na terenie powiatu oleskiego wyznaczono obszary cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, które powinny zostać objęte ochroną prawną, należą do nich:

- proponowane parki krajobrazowe
 - Dolina Małej Panwi
- proponowane obszary chronionego krajobrazu
 - Dolina Proсны
 - Wzniesienie Kozłowicko-Jaworzańskie,
 - Dolina Liswarty
- proponowane rezerwaty przyrody
 - Osicyńskie Modrzewie

Dodatkowo na terenie powiatu proponuje się znaczące poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”. Propozycje obszarów chronionych znajdują się również w opracowaniu „Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza Górnej

Prosny” sporządzonym dla LGD „Górna Prosna”. Wszystkie te propozycje powinny być uwzględniane w gminnych programach ochrony środowiska.

Wyznaczono także obszary występowania siedlisk chronionych i zagrożonych wyginięciem w skali europejskiej, które wymagają ochrony prawnej, są to:

- Stare Olesno (kompleks stawów),
- Rędzina (nieczynna żwirownia),
- Skrońsko (lasy liściaste).

Na terenie powiatu oleskiego leży obszar Natura 2000 – „Dolina Małej Panwi”. Dolina Małej Panwi to obszar odznaczający się zróżnicowaną morfologią, którą tworzą plejstoceńskie terasy, denudowane, peryglacialne równiny lodowcowe i wodnolodowcowe z licznie występującymi wydmami. Mała Panew zaliczana jest do jednych z najbardziej naturalnych nizinnych rzek regionu. Rzeka charakteryzuje się naturalnym przebiegiem oraz licznymi starorzeczami, meandrami i wyspami. Teren w głównej mierze porośnięty jest lasami, wśród których na szczególną uwagę zasługują starodrzewia borów na wydmach i morenach. Występują także bory bagienne oraz bagniska z roślinnością szuwarową. Dużą wartość przyrodniczą przedstawiają spotykane tu torfowiska.

5.1.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Zachowanie bogatej różnorodności przyrody
--

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Zachowanie istniejącej zieleni urządzonej	Powiat, Gminy
Promowanie terenów ciekawych pod względem przyrodniczym, w tym budowa przyrodniczych ścieżek edukacyjnych	Powiat, Gminy, Nadleśnictwa, Organizacje pozarządowe

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Objęcie ochroną prawną terenów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym	Sejmik województwa, Gminy
Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Nadleśnictwa, Gminy
Ochrona <i>in situ</i> gatunków roślin i zwierząt	Nadleśnictwa, RDOŚ, Gminy
Pełna inwentaryzacja gmin powiatu oleskiego	Gminy
Wzmacnianie znaczenia ochrony krajobrazu w planowaniu przestrzennym	Gminy

5.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Lasy są niezwykle ważne dla człowieka. Spełniają szereg funkcji, pośród których wymienić można te społeczne, ekologiczne i gospodarcze. Funkcje społeczne to zapewnienie miejsc rekreacyjnych i pracy. Do gospodarczych należy przede wszystkim produkcja biomasy. Niezwykle ważne są funkcje ekologiczne przejawiające się głównie kształtowaniem właściwego klimatu zarówno lokalnego jak i globalnego, regulacją właściwych stosunków wodnych, przeciwdziałaniu lawinom i osuwiskom.

Powiat oleski położony jest w dwóch regionach przyrodniczo – leśnych. Większość powiatu położona jest w krainie małopolskiej, dzielnicy Wyżyny Woźnicko – Wieluńskiej, pozostała część południowo – zachodnia (Bory Stobrawskie) leży w granicach krainy śląskiej, dzielnicy Równiny Opolskiej. W dzielnicy Wyżyny Woźnicko – Wieluńskiej bór świeży i mieszany ma większy udział (ok. 70 %), mniejszy zaś las mieszany i bory wilgotne, spotyka się także bór suchy. W drzewostanie dominuje sosna (ok. 75 %), występuje również dąb, olsza, brzoza. W Borach Stobrawskich 55 % wszystkich siedlisk stanowi bór świeży i bór mieszany. Pozostałe siedliska tej dzielnicy to bór mieszany wilgotny (ok. 20 %) oraz lasy mieszane (wilgotny i świeży). W drzewostanie przeważa sosna (ok. 70 %), występuje także dąb, buk, świerk oraz olsza.

Powierzchnia gruntów leśnych na koniec 2011 r. wynosiła 35034 ha, z czego 34244 ha stanowiły lasy. Grunty leśne o powierzchni 30600 ha objęte są własnością Skarbu Państwa, pozostałe 4434 ha gruntów leśnych jest własnością innych podmiotów, głównie osób

fizycznych (tab. 8). Należy podkreślić, że powiat oleski, w porównaniu do innych powiatów województwa opolskiego, odznacza się zdecydowanie największą powierzchnią gruntów leśnych będącą własnością osób fizycznych.

Tabela 8 Powierzchnia gruntów leśnych w powiecie oleskim

Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów leśnych				
	własność Skarbu Państwa	niestanowiąca własności Skarbu Państwa			
		ogółem	w tym		
			osób fizycznych	wspólnot gruntowych	gmin
w ha					
Powiat:					
Brzeski	16459	444	369	-	30
Kluczborski	25406	668	468	-	188
Namysłowski	20708	470	405	-	34
Nyski	14250	1399	774	-	421
Prudnicki	6422	186	118	-	31
Głubczycki	3624	700	228	-	404
Kędzierzyńsko-kozielski	14747	425	332	-	23
Krapkowicki	10296	529	471	-	10
Oleski	30600	4434	3870	455	62
Opolski	70250	2488	2154	-	285
Strzelecki	29632	1385	1227	-	24
M. Opole	870	78	64	-	14

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia wynosiła 1 ha (źródło GUS).

Wskaźnik lesistości powiatu oleskiego jest jednym z najwyższych w województwie opolskim. Wynosi on 35,2 % przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 26,5 % i krajowej 29,2 %. Poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu oleskiego znacząco różnią się pod względem lesistości (tab. 9). Największą lesistością odznacza się Gmina Zębowice (61,2 %), najmniejszą zaś Gmina Rudniki (4,4 %).

Tabela 9 Lesistość gmin powiatu oleskiego

Wyszczególnienie	Lesistość [%]
Gmina Dobrodzień	47,2
Gmina Gorzów Śląski	22,1
Gmina Olesno	42,1
Gmina Praszka	26,1
Gmina Radłów	34,6
Gmina Rudniki	4,4
Gmina Zębowice	61,2
Powiat oleski	35,2

(źródło: GUS)

W ciągu ostatnich paru lat zaobserwować można zwiększenie powierzchni lasów, a więc i wskaźnika lesistości. Zakładając, że wzrost powierzchni lasów utrzymany będzie na poziomie podobnym do ubiegłych lat (średnio 24,9 ha/rok pomiędzy latami 2003-2011) to w roku 2016 wskaźnik lesistości wyniesie 35,3% a w roku 2020 35,4%.

Tabela 10 Powierzchnia lasów oraz lesistość powiatu oleskiego

rok	lasy	lesistość
	[ha]	[%]
2003	34045	35
2007	34190	35,1
2011	34244	35,2
2016	34368,4*	35,3*
2020	34467,9*	35,4*

* prognoza

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Środowisko leśne narażone jest na działanie wielu niekorzystnych czynników. Czynniki te podzielić można na abiotyczne, biotyczne oraz antropogeniczne. Przedstawiono je w tabeli poniżej.

Tabela 11 Czynniki oddziałujące na środowisko leśne

ABIOTYCZNE	BIOTYCZNE	ANTROPOGENICZNE
1. Czynniki atmosferyczne <ul style="list-style-type: none"> • anomalie pogodowe <ul style="list-style-type: none"> – ciepłe zimy – niskie temperatury – późne przymrozki – upalne lata – obfity śnieg i szadź – huragany • termiczno-wilgotnościowe <ul style="list-style-type: none"> – niedobór wilgoci – powodzie • wiatr <ul style="list-style-type: none"> – dominujący kierunek – huragany 2. Właściwości gleby <ul style="list-style-type: none"> • wilgotnościowe <ul style="list-style-type: none"> – niski poziom wód gruntowych • żyznościowe <ul style="list-style-type: none"> – gleby piaszczyste – grunty porolne 3. Warunki fizjograficzne <ul style="list-style-type: none"> • warunki górskie 	1. Struktura drzewostanów <ul style="list-style-type: none"> • skład gatunkowy <ul style="list-style-type: none"> – dominacja gatunków iglastych • niezgodność z siedliskiem <ul style="list-style-type: none"> – drzewostany iglaste na siedliskach lasowych 2. Szkodniki owadzie <ul style="list-style-type: none"> • pierwotne • wtórne 3. Grzybowe choroby infekcyjne <ul style="list-style-type: none"> • liści i pędów • pni • korzeni 4. Nadmierne występowanie roślinożernych ssaków <ul style="list-style-type: none"> • zwierzyny • gryzoni 	1. Zanieczyszczenia powietrza <ul style="list-style-type: none"> • energetyka • gospodarka komunalna • transport 2. Zanieczyszczenie wód i gleb <ul style="list-style-type: none"> • przemysł • gospodarka komunalna • rolnictwo 3. Przekształcenia powierzchni ziemi <ul style="list-style-type: none"> • górnictwo 4. Pożary lasu 5. Szkodnictwo leśne <ul style="list-style-type: none"> • kłusownictwo i kradzieże • nadmierna rekreacja • masowe grzybobrania 6. Niewłaściwa gospodarka leśna <ul style="list-style-type: none"> • schematyczne postępowanie • nadmierne użytkowanie • zaniechanie pielęgnacji

(źródło: Raport o stanie lasów w Polsce 2011)

Szczególnie duże zagrożenie związane jest ze skumulowanym występowaniem tych czynników.

5.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Zwiększenie areалу zalesień, poprawa stanu zdrowotnego lasów oraz wzrost różnorodności biologicznej

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Realizacja Programu Zwiększania Lesistości	Powiat, Gminy, Nadleśnictwa, Właściciele gruntów
Zalesianie gruntów z poszanowaniem ochrony bioróżnorodności i terenów nieleśnych cennych przyrodniczo	Powiat, Nadleśnictwa, Gminy, Właściciele gruntów
Nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	Powiat, Nadleśnictwa
Wspieranie zalesienia gruntów porolnych	Powiat, Nadleśnictwa
Likwidacja szkód po oblodzeniu drzewostanu i odnowienie powierzchni leśnych	Właściciele gruntów, Nadleśnictwa, Powiat

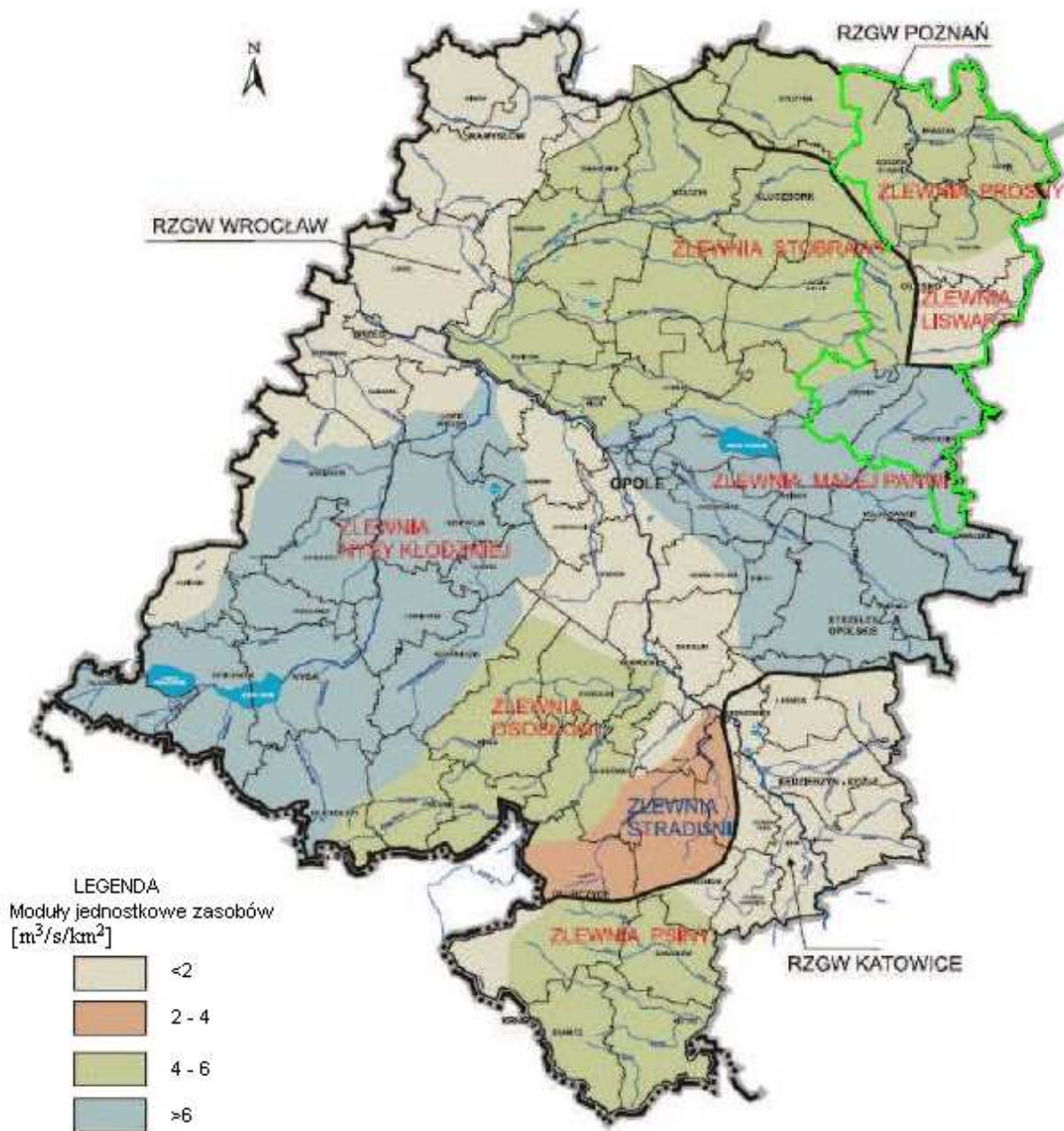
Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników, torfowisk, podmokłości i cieków wodnych: <ul style="list-style-type: none">- Wprowadzanie udoskonalonych rębni naśladowujących naturalne procesy w ekosystemie leśnym.- Udoskonalanie i wdrożenie programów ochrony przyrody w nadleśnictwach.- Ochrona zagrożonych siedlisk i roślin na terenach leśnych.- Ochrona przeciwpożarowa lasów.- Integracja działań gospodarki leśnej z gospodarką wodną.	Nadleśnictwa
Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej	Nadleśnictwa
Doradztwo dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	WODR, ARiMR

Wykonywanie pasów przeciwwietrznych, zakładanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych	Gminy, Właściciele gruntów, Nadleśnictwa
Renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa
Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Nadleśnictwa
Pozyskiwanie drewna w sposób racjonalny, bez zakłócenia zasady trwałości lasów	Nadleśnictwa
Edukacja leśna społeczeństwa	Nadleśnictwa

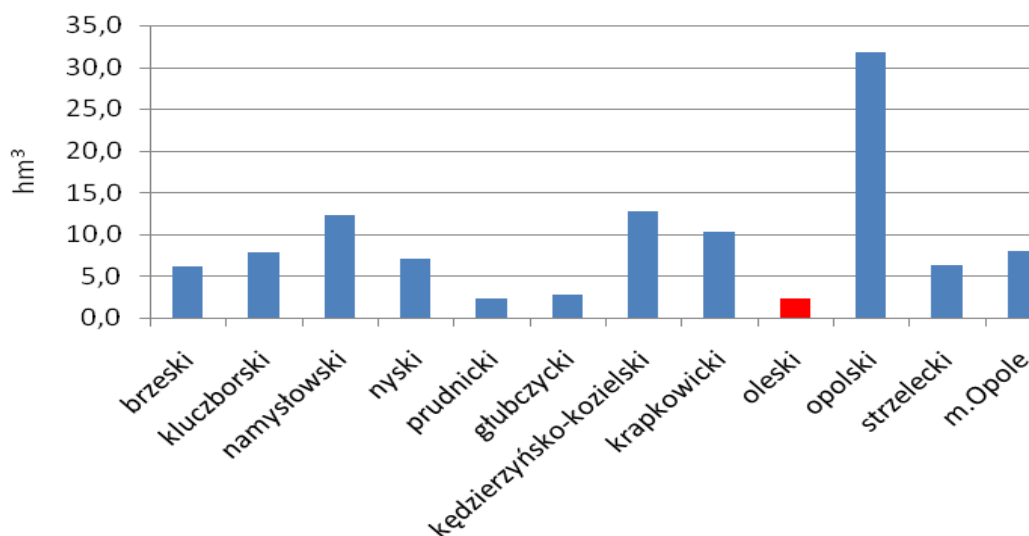
5.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz ochrona przed powodzią

Zasoby wód powierzchniowych przypadające na jednego mieszkańca województwa opolskiego ($796\text{m}^3/\text{M}/\text{rok}$) są niższe niż średnio dla kraju ($1660\text{m}^3/\text{M}/\text{rok}$). Teren powiatu oleskiego obejmuje zlewnie: Proсны, Stobrawy, Liswarty oraz Małej Panwi. Zlewnią rzeczną o największym module zasobowym ($>6\text{m}^3/\text{s}/\text{km}^2$) jest zlewnia Małej Panwi (rys. 6).

Rysunek 6 Zasoby dyspozycyjne wód powierzchniowych w głównych zlewniach rzecznych
(źródło: POŚ dla województwa opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019)

Powiat oleski prezentuje się bardzo dobrze, na tle pozostałych powiatów województwa opolskiego, pod względem racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Zużycie wody w roku 2011 na potrzeby gospodarki narodowej i ludności było najniższe w województwie i wynosiło $2,3 \text{ hm}^3$ (rys.7). Również zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych powiatu oleskiego jest najniższe spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego (tab.12). W 2010 r. wynosiło ono $24,5 \text{ m}^3/\text{mieszkańca}$. Najlepiej w województwie pod tym względem wypada gmina Zębowice ($18,1 \text{ m}^3/\text{mieszkańca}$).

Rysunek 7 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2011 r. w poszczególnych powiatach województwa opolskiego

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Tabela 12 Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych [m ³ /mieszkańca]
Województwo opolskie	28,9
Powiat brzeski	29,2
Powiat kluczborski	26,4
Powiat namysłowski	30,5
Powiat nyski	27,5
Powiat prudnicki	30,2
Powiat głubczycki	33,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	30,7
Powiat krapkowicki	25,5
Powiat opolski	24,8
Powiat strzelecki	27,6
Miasto na prawach powiatu - Opole	36,8
Powiat oleski	24,5
<i>Gmina Dobrodzień</i>	<i>21,1</i>
<i>Gmina Gorzów Śląski</i>	<i>24,3</i>
<i>Gmina Olesno</i>	<i>25,6</i>
<i>Gmina Praszka</i>	<i>26,2</i>
<i>Gmina Radłów</i>	<i>27,3</i>
<i>Gmina Rudniki</i>	<i>25,0</i>
<i>Gmina Zębowice</i>	<i>18,1</i>

(źródło: GUS)

Mieszkańcy powiatu oleskiego zaopatrywani są w wodę pochodzącą wyłącznie z ujęć podziemnych. Są to na ogół wodociągi małe, które produkują wodę w ilości poniżej 100 m³/dobę oraz od 100-1000 m³/dobę.

Powódź definiuje się jako czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, powstałe na skutek wezbrania wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, powodujące zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Wezbrania (powodzie) dzieli się ze względu na przyczyny powstawania na: opadowe, roztopowe, zimowe oraz sztormowe.

Wystąpienie powodzi związane jest przeważnie z opadami (nawałnymi, rozlewnymi), roztopami czy zatorami zimowymi. Dodatkowo działalność człowieka przyczynia się do zwiększenia zagrożenia powodzią. Za przykład można podać tu zmianę sposobu użytkowania ziemi (zastępowanie lasów gruntami ornymi, łąkami) czy zwiększanie powierzchni terenów uszczelnionych (budowa osiedli, dróg, parkingów).

W Planie Zarządzania Kryzysowego Powiatu Oleskiego zagrożenie wystąpienia powodzi na terenie powiatu oleskiego określono jako bardzo małe. Cieki z terenu powiatu oleskiego mają charakter rzek nizinnych, są to często odcinki źródłowe i ich wezbrania czy spływ odbywają się w sposób spokojny, nie powodując gwałtownych wylewów. Duża powierzchnia terenów leśnych powoduje retencjonowanie dużych ilości wody oraz opóźnienia w roztopach pokrywy śnieżnej. Możliwe są jednak podtopienia wynikające z nagłych i gwałtownych opadów oraz roztopów śniegu spowodowanych dużym wzrostem temperatury. Zagrożenie zatopieniem zabudowań związane może być z uszkodzeniami obiektów hydrotechnicznych w miejscowościach: Pludry, Kułoby, Sołtysy, Psurów. Miejscami najbardziej zagrożonymi podtopieniami są:

- przepompownia ścieków w Oleśnie, ul. Mostowa,
- przepompownia ścieków w Praszce, ul. Wodna.

Poniżej przedstawiono pozostałe zagrożone miejscowości i obiekty:

1. Rzeka Proсна - powierzchnia zalewowa 350 ha, zagrożone miejscowości: Praszka, Gorzów Śl., Ligota Oleska, Zdziechowice.
2. Rzeka Młynówka Kucobaska i Liswarta – powierzchnia zalewowa 240 ha, zagrożone miejscowości: Bodzanowice, Kiki, Kucoby.
3. Rzeka Stobrawa – powierzchnia zalewowa 15 ha, zagrożona miejscowość: Olesno.
4. Rzeka Wyderka – powierzchnia zalewowa 150 ha, zagrożone miejscowości: Praszka, Skotnica, Lachowskie.

5. Rzeka Bzniczka – powierzchnia zalewowa 120 ha, zagrożona miejscowość: Bzinica Stara.
6. Rzeka Lublinica – powierzchnia zalewowa 80 ha, zagrożone miejscowości: Zębówice, Kadłub Wolny.

Zagrożenia dla infrastruktury drogowej

1. Most drogowy na rzece Młynówka Kucobaska w miejscowości Bodzanowice na drodze Nr 494.
2. Most drogowy na Rzece Proсна w miejscowości Praszka na drodze Nr 45.
3. Most Drogowy na Rzece Wyderka w miejscowości Praszka na drodze Nr 45.
4. Most Drogowy na Rzece Proсна w Miejscowości Ligota Oleska.
5. Most drogowy na Rzece Bzniczka w miejscowości Bzinica Stara na drodze Nr 901.

Rysunek 8 Mapa zagrożenia powodziowego powiatu oleskiego

(źródło: Plan zarządzania kryzysowego powiatu oleskiego)

5.3.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Racjonalne gospodarowanie zasobami wód powierzchniowych i podziemnych oraz skuteczna ochrona przed powodzią
--

Kierunki działań:

Zadania własne:

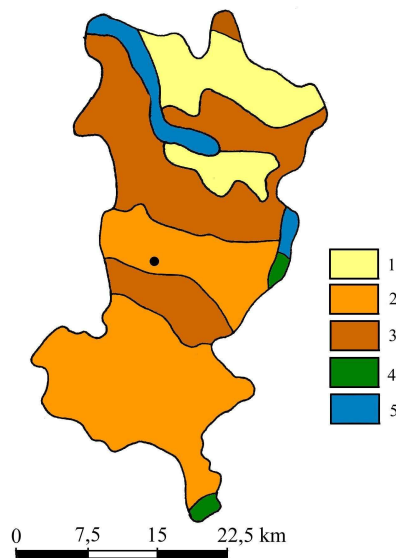
Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Informowanie mieszkańców i przedsiębiorców o możliwościach racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych	Powiat, Organizacje pozarządowe, RZGW

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Renaturyzacja koryt rzecznych	WZMiUW
Zapobieganie zabudowy na terenach zalewowych	Gminy, Marszałek
Remonty i budowa nowych obwałowań	WZMiUW
Opracowanie dokumentów ustalających granice zasięgu wód powodziowych, stworzenie map zagrożenia i ryzyka powodziowego	KZGW, RZGW
Utrzymanie i modernizacja urządzeń melioracji wodnych	WZMiUW
Zalesienia i inne zabiegi zmierzające do zwiększenia retencji wodnej	Nadleśnictwa, Właściciele gruntów, Gminy
Stosowanie zamkniętych obiegów wody w przemyśle	Przedsiębiorcy

5.4. Ochrona powierzchni ziemi

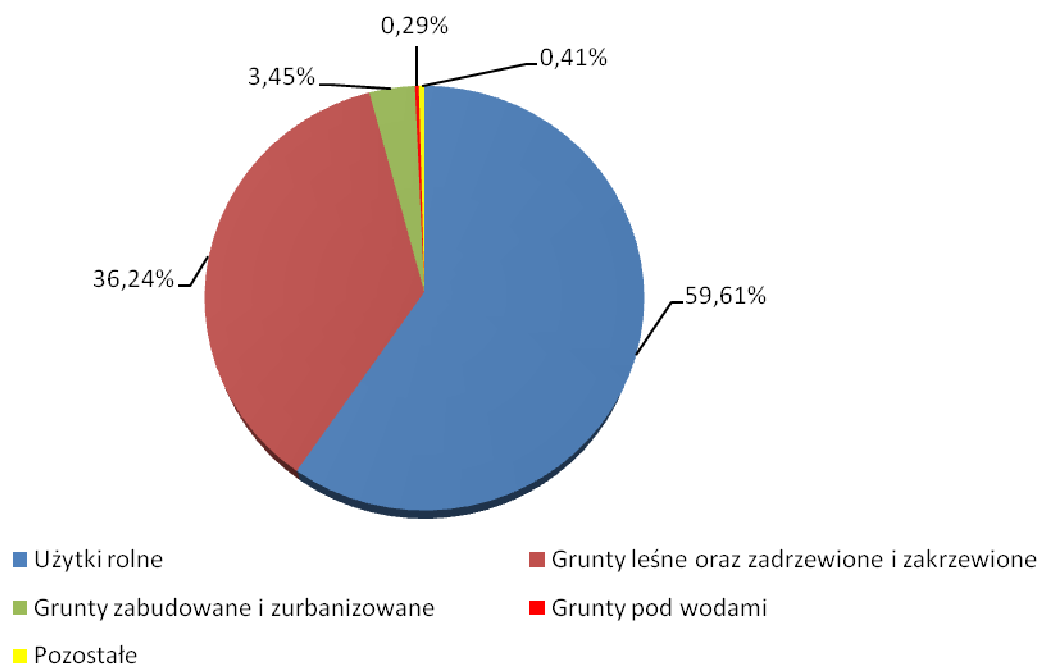
Na obszarze powiatu oleskiego dominują gleby rdzawe oraz płowe. W dolinach większych cieków wodnych występują mady rzeczne. Obszary przeważających gleb przedstawiono na rysunku 9.

Rysunek 9 Obszary przeważających gleb: 1 – bielcowych i bielicy; 2 – rdzawych; 3 – płowych; 4 – mułowych i gruntowo glejowych; 5 – mady rzecznych

(źródło: POŚ dla powiatu oleskiego na lata 2008-2011 wraz z perspektywą do 2015 roku)

Ponad połowę powierzchni powiatu oleskiego stanowią użytki rolne (rys.10). Duży jest też udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych. W ostatnich latach zauważalny jest spadek powierzchni użytków rolnych, sadów oraz łąk i pastwisk trwałych (tab.13). Powierzchnia gruntów ornych w 2011 r. zmniejszyła się w stosunku do 2010 r., pomimo tego grunty orne zajmują zdecydowanie największą powierzchnię spośród wszystkich użytków rolnych.

Rysunek 10 Kierunki wykorzystania powierzchni w powiecie oleskim

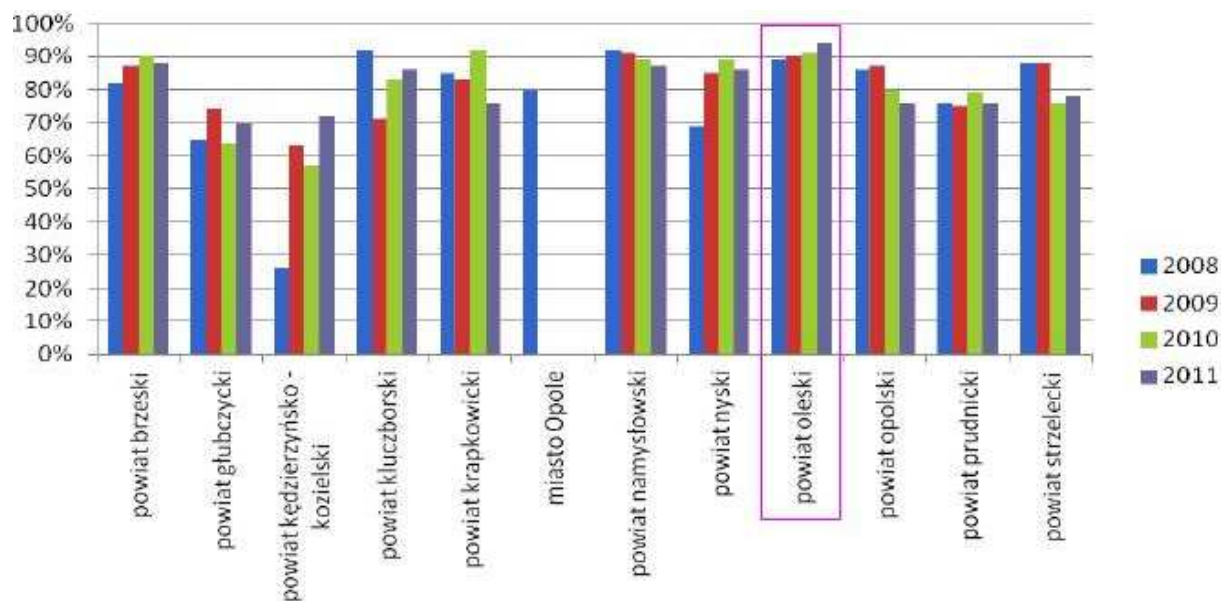
(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Tabela 13 Podział użytków rolnych powiatu oleskiego

powiat	rok	użytki rolne			
		razem	w tym		
			grunty orne	sady	łąki i pastwiska trwałe
oleski	2005	58482	43713	308	12023
	2010	58083	44040	290	11551
	2011	58022	44001	286	11516

(źródło: GUS)

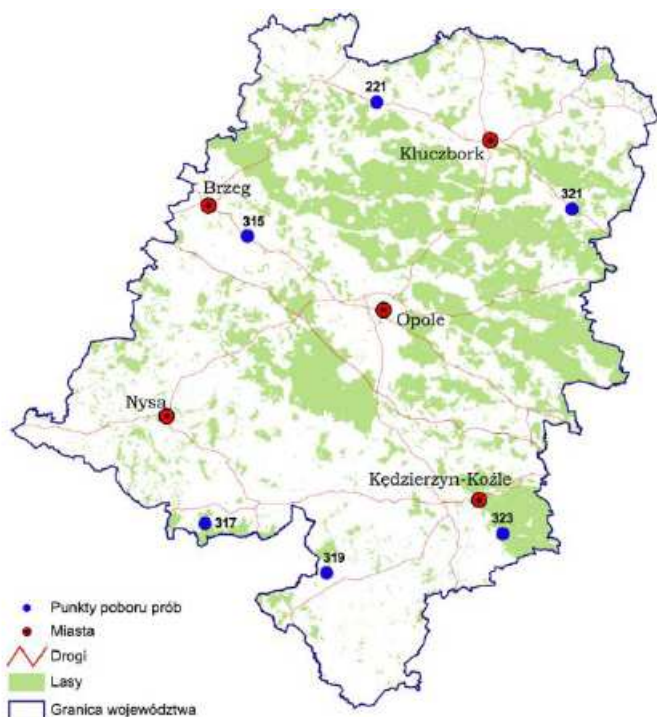
Niebezpieczeństwo dla gleb stanowi zbyt niska wartość pH. Gleby, których wartość pH wynosi poniżej 4,5 są silnie zagrożone degradacją. Niewłaściwy odczyn gleby ma duży wpływ na prawidłowy wzrost, rozwój i plonowanie roślin. W powiecie oleskim ponad 90 % gleb odznacza się odczynem kwaśnym (rys.11). Z roku na rok gleb udział tych gleb rośnie. W celu zwiększenia pH gleb stosuje się wapnowanie.

Rysunek 11 Występowanie gleb o odczynie kwaśnym

(źródło: POŚ dla województwa opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019)

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzono na terenie województwa opolskiego badanie gleb. Rozmieszczenie punktów pomiarowych przedstawiono na rysunku 12. Na terenie powiatu oleskiego glebę pobierano w miejscowości Grodzisko (punkt pomiarowy nr 321).

Rysunek 12 Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych w województwie opolskim

(źródło: Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2010-2012)

Wyniki badań (tab.14) wskazują, że w badanym punkcie nie występują stężenia wyższe od dopuszczalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359). W większości przypadków zbadane zawartości były ponad dwukrotnie niższe niż dopuszczalne.

Tabela 14 Zestawienie wyników monitoringu gleb w miejscowości Grodzisko

Zanieczyszczenie	Dopuszczalne stężenie [mg/kg]	Zawartość w roku [mg/kg]			
		1995	2000	2005	2010
kadm	1,00	0,36	0,44	0,38	0,34
miedź	30,00	5,20	5,30	4,30	5,40
chrom	50,00	7,30	8,00	8,60	6,80
ołów	50,00	19,90	19,10	17,60	19,00
nikiel	35,00	5,50	6,50	6,00	6,00
cynk	100,00	43,30	45,00	38,20	55,00

(źródło: Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2010-2012)

Prowadzono również badania radioaktywności, które na celu mają ujawnienie podwyższonych poziomów promieniotwórczości powstałych na skutek typowych sytuacji jak i związanych z awariami radiologicznymi. Zanieczyszczenie środowiska izotopami promieniotwórczymi wynikać może np. z działalności przemysłu wydobywczego i energetycznego czy użytkowania surowców skalnych (skał magmowych) przy budowie autostrad i dróg ekspresowych. Badania przeprowadzone w 2010 r. nie wykazywały przekroczeń, a glebę w danych punktach można określić jako nieskażoną. Gleba pobrana z terenu powiatu oleskiego w 2010 r. odznaczała się najniższą wartością radioaktywności w porównaniu do wcześniejszych lat. W porównaniu do innych punktów pomiarowych zlokalizowanych na terenie województwa opolskiego wartość radioaktywności jest na stosunkowo niskim poziomie (432 Bq kg^{-1}) i jest niższa od średniej krajowej wynoszącej w 2010 r. $581,07 \text{ Bq kg}^{-1}$.

Tabela 15 Radioaktywność gleb województwa opolskiego

Nr punktu	Radioaktywność			
	Bq kg^{-1}			
	1995	2000	2005	2010
221	444	443	434	426
315	713	745	707	735
317	877	816	819	941
319	837	852	786	965
321	498	552	464	432
323	159	190	168	104

(źródło: Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2010-2012)

Na koniec 2010 r. w powiecie oleskim było 19 ha gruntów zdegradowanych oraz 2 ha gruntów zdewastowanych (źródło GUS).

Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych oraz przeciwdziałanie degradacji terenów

5.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Promowanie rolnictwa ekologicznego	Powiat, Organizacje pozarządowe, Gminy
Podjęcie działań zobowiązujących właścicieli zanieczyszczonych terenów, oraz podmiotów będących sprawcami zanieczyszczeń do doprowadzenia środowiska do stanu właściwego	Powiat, Właściciele i zarządcy terenów, Gminy
Zalesienia i zakrzewienia terenów zdegradowanych	Właściciele i zarządcy terenów, Gminy, Powiat,
Edukacja społeczeństwa mająca na celu ograniczenie wypalania traw czy zaśmiecania lasów	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Minimalizowanie przeznaczania gruntów ornych o najwyższych klasach bonitacyjnych na cele nierolnicze	Gminy, Marszałek, Wojewoda, Minister
Szkolenia dla rolników na temat dobrych praktyk rolniczych	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi	WIOŚ, GIOŚ
Racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych	ARiMR, Organizacje pozarządowe
Przeciwdziałanie zakwaszaniu gleb	Rolnicy

5.5. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Złoże kopalin są naturalnym nagromadzeniem minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. Na terenie powiatu oleskiego występują złoża piasków formierskich, piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej. Z 16 złóż zaniechano eksploatacji.

Tabela 16 Udokumentowane złoża kopalin w powiecie oleskim

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie (tys. ton)
		geologiczne bilansowe (tys. ton)	przemysłowe (tys. ton)	
ZŁOŻA PIASKÓW FORMIERSKICH				
Myślina I	Z	383	-	-
Myślina II	Z	544	-	-
Myślina III	Z	1344	-	-
ZŁOŻA PIASKÓW I ŻWIRÓW				
Broniec	Z	27	-	-
Bzionków	E	1687	-	34
Gana	P	9596	-	-
Główczyce	R	6329	-	-
Grodzisko*	Z	11	-	-
Kik I	E	3413	2408	18
Kik II	Z	8	-	-
Kościeliska	Z	34	-	-
Krzyżanowice	E	1084	-	35
Kucoby	Z	49	-	-
Kuczoby	Z	46	-	-
Łomnica	R	130	-	-
Myślina IX	E	221	221	11
Myślina VI	E	34	34	-
Myślina VII	T	33	-	-
Myślina VIII	E	64	-	8
Olesno	T	190	-	-
Radawie	Z	199	-	-
Radawie 1*	R	359	-	-
Strojec	R	109	-	-
Szyszków	T	60	-	-
Śmiałki	E	1216	91	23
Wachów	Z	40	-	-
Wojciechów	Z	14	-	-
Wygiełdów	P	7239	-	-
Zdziechowice	R	5422	-	36
Żytniów*	R	191	-	-

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie (tys. m ³)
		geologiczne bilansowe (tys. m ³)	przemysłowe (tys. m ³)	
ZŁOŻA SUROWCÓW ILASTYCH CERAMIKI BUDOWLANEJ				
Bodzanowice	Z	231	-	-
Boroszów-1	R	193	-	-
Czerwone Osiedle	E	8376	2603	76
Czerwone Osiedle 1	M	-	-	-
Faustianka	Z	3220	-	-
Janinów	Z	362	-	-
Kowale	P	4716	-	-
Olesno	Z	1488	-	-

(źródło: Państwowy Instytut Geologiczny)

* - złoża zawierające piasek ze żwirem,

E – złożo eksploatowane,

M – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym,

P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C₂+D),

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C₁),

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo,

Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane,

Poszczególne gminy powiatu oleskiego odznaczają się zróżnicowanymi zasobami geologicznymi oraz wydobywaniem kopalin, przedstawiają to tabele 17, 18 oraz 19. Największe zasoby kopalin posiadają gminy: Praszka, Gorzów Śląski, Dobrodzień. Największe wydobyte w roku 2011 odnotowano w gminie Gorzów Śląski.

Tabela 17 Piaski formierskie na terenie gmin powiatu oleskiego

Złoża piasków formierskich

Wyszczególnienie	Zasoby geologiczne bilansowe	Wydobycie
	[tys. ton]	[tys. ton]
Gmina Dobrodzień	2271	0
Gmina Gorzów Śląski	0	0
Gmina Olesno	0	0
Gmina Praszka	0	0
Gmina Radłów	0	0
Gmina Rudniki	0	0
Gmina Zębowice	0	0

(źródło: opracowanie własne na podstawie www.pgi.gov.pl)

Tabela 18 Piaski i żwiry na terenie gmin powiatu oleskiego

Złóża piasków i żwirów		
Wyszczególnienie	Zasoby geologiczne bilansowe	Wydobycie
	[tys. ton]	[tys. ton]
Gmina Dobrodzień	8368	53
Gmina Gorzów Śląski	6506	71
Gmina Olesno	507	0
Gmina Praszka	21641	41
Gmina Radłów	34	0
Gmina Rudniki	191	0
Gmina Zębowice	558	0

(źródło: opracowanie własne na podstawie www.pgi.gov.pl)

Tabela 19 Surowce ilaste ceramiki budowlanej na terenie gmin powiatu oleskiego

Złóża surowców ilastych ceramiki budowlanej		
Wyszczególnienie	Zasoby geologiczne bilansowe	Wydobycie
	[tys. m ³]	[tys. m ³]
Gmina Dobrodzień	0	0
Gmina Gorzów Śląski	8376	76
Gmina Olesno	1912	0
Gmina Praszka	4716	0
Gmina Radłów	0	0
Gmina Rudniki	3582	0
Gmina Zębowice	0	0

(źródło: opracowanie własne na podstawie www.pgi.gov.pl)

Przemysł wydobywczy oddziałuje na środowisko. Wpływ zakładów górniczych na środowisko związany jest przede wszystkim z przekształceniami terenu, ingerencją w stosunki wodne i świat ożywiony, pyleniem, hałasem. Należy zaznaczyć, że na terenach poeksploatacyjnych należy prowadzić rekultywację. Może być ona prowadzona np. w kierunku wodnym. Prawidłowo zrealizowana rekultywacja powoduje niejednokrotnie

powstawanie nowych form (np. zbiorników wodnych) wzbogacających krajobraz oraz stanowiących miejsce bytowania nowych, niespotykanych wcześniej na danym terenie gatunków flory i fauny.

5.5.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Racjonalne zaopatrzenie ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat podwyższonych w przypadku nielegalnej działalności	Powiat

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Przedsiębiorcy
Ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobycia kopaliny	Gminy
Monitoring powstawania „dzikich” wyrobisk	Straż miejska, WIOŚ

6. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

6.1. Środowisko a zdrowie

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia. Badania przeprowadzone przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) wykazują, że 30% wszystkich

chorób na świecie spowodowanych jest szkodliwym wpływem czynników środowiskowych, a 40% z nich dotyczy dzieci poniżej piątego roku życia. Z badań wynika, że prawie 30% Polaków nie potrafi określić zagrożeń występujących w środowisku najbliższym ich miejsca zamieszkania. 60% jest przekonanych, że w domu i miejscu pracy nie występują środowiskowe czynniki zagrażające zdrowiu. Zanieczyszczenie środowiska ma swój udział w rozwoju aż 25-33 % chorób, pośrednio wpływa też na ogólny stan zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez ograniczenie człowiekowi dostępu do zasobów środowiskowych a co za tym idzie ograniczenie możliwości wypoczynku i wrażeń estetycznych.

Rysunek 13 Czynniki środowiskowe wpływające na zdrowie

(źródło: <http://www.srodowiskoazdrowie.pl/>)

Program ochrony środowiska powinien ujmować zjawiska globalne i długofalowe, wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- ✓ jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- ✓ zanieczyszczenie wód gruntowych,
- ✓ zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- ✓ emisja hałasu.

Główne kierunki działań na rzecz środowiska i zdrowia zostały określone w przyjętym przez Radę Ministrów Wieloletnim Programie „Środowisko a zdrowie”.

6.1.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz nadzór nad instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowa Inspekcja Pracy
Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania	Organizacje pozarządowe
Wspólne prowadzenie akcji edukacyjno-szkoleniowych dla służb zakładów przemysłowych i pracowników administracji publicznej w zakresie zapobiegania awariom oraz skażeniom środowiska	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcja Środowiska

6.2. Ochrona wód

Wody powierzchniowe

Jednym z elementów Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), powołanego do życia ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska jest monitoring wód powierzchniowych.

W województwie opolskim realizowano w 2011 roku badania jakości wód powierzchniowych zgodnie z programem zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, obejmującym okres 2010-2012 z perspektywą na lata 2013-2015. Rok 2010 był pierwszym rokiem obowiązywania pierwszego sześcioletniego cyklu planowania w gospodarce wodnej (2010-2015). Zakres badań został ustalony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685).

Program monitoringu wód powierzchniowych w województwie opolskim opracowany na lata 2010-2012, obejmował następujące zadania:

- ✓ badania i ocena stanu rzek,
- ✓ badanie i ocena potencjału ekologicznego i stanu chemicznego zbiorników zaporowych.

W 2012 roku opracowany został Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2013-2015. W ramach podsystemu monitoringu jakości wód powierzchniowych – wody śródlądowe, wody przejściowe i przybrzeżne, w latach 2013-2015 na terenie województwa opolskiego będą realizowane następujące zadania:

- ✓ badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych,
- ✓ badania i ocena jakości osadów dennych w rzekach i jeziorach,
- ✓ badania elementów hydromorfologicznych dla potrzeb oceny stanu ekologicznego wód powierzchniowych,
- ✓ wdrażanie wymagań znowelizowanej dyrektywy 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej.

Wyniki oceny stanu wód będą przekazywane do GIOŚ, a następnie do KZGW i za jego pośrednictwem, do regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Powiat oleski położony jest w obrębie dorzecza Odry, w jego prawej części. Jest to obszar wododziałowy między pierwszorzędowymi dopływami Odry: Stobrawą, Wartą i Małą Panwią. Cieki w granicach powiatu są niewielkie – mają tu swoje odcinki źródłowe. Najważniejszymi ciekami odwadniającymi obszar powiatu są Stobrawa i Proсна.

W powiecie oleskim realizowano w 2011 roku badania jakości wód powierzchniowych zgodnie z programem monitoringu środowiska województwa opolskiego zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, obejmującym okres 2010–2012 z perspektywą na lata 2013–2015. Zakres badań został ustalony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685). Ocenę jakości wód kontrolowanych w 2011 r. przeprowadzono w oparciu o nowe rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych.

W 2011 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu realizował badania jakości wód powierzchniowych w 1 punkcie pomiarowo-kontrolnym na terenie powiatu oleskiego. W ramach monitoringu diagnostycznego objęto badaniami:

✓ rzekę Prosnę (dopływ Warty) w Praszce.

Tabela 20 Ocena stanu jednolitych części wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym w powiecie oleskim w 2011 r.

Lp.	Nazwa Jcwp, której ocenie służy ppk Kod Jcwp, której ocenie służy ppk	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Typ abiotyczny		Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy (FPL))	Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy (O))	Makrofity (makrofitowy Indeks rzeczny (MIR))	Makrobezkręgowce bentosowe (Indeks (MMI))	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Wskaźniki fizykochemiczne sklasyfikowane poniżej stanu/potencjału dobrego	Klasa elementów fizykochemicznych	Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	Wskaźniki chemiczne sklasyfikowane poniżej stanu dobrego	STAN CHEMICZNY	STAN
			Silnie zmieniona lub sztuczna Jcw (T/N)	N														
7	Proсна od źródeł do Wyderki PLRW600017184129	Proсна-Praszka	17	N		0,409	41,7	III	I			II		II	UMIARKOWANY	benzo(g,h,i)perylen, indeo(1,2,3-cd)piren, trichloroetylen	PSO	ZŁY

*numeracja wg tabeli 2.1 Stanu środowiska w woj. opolskim w roku 2011

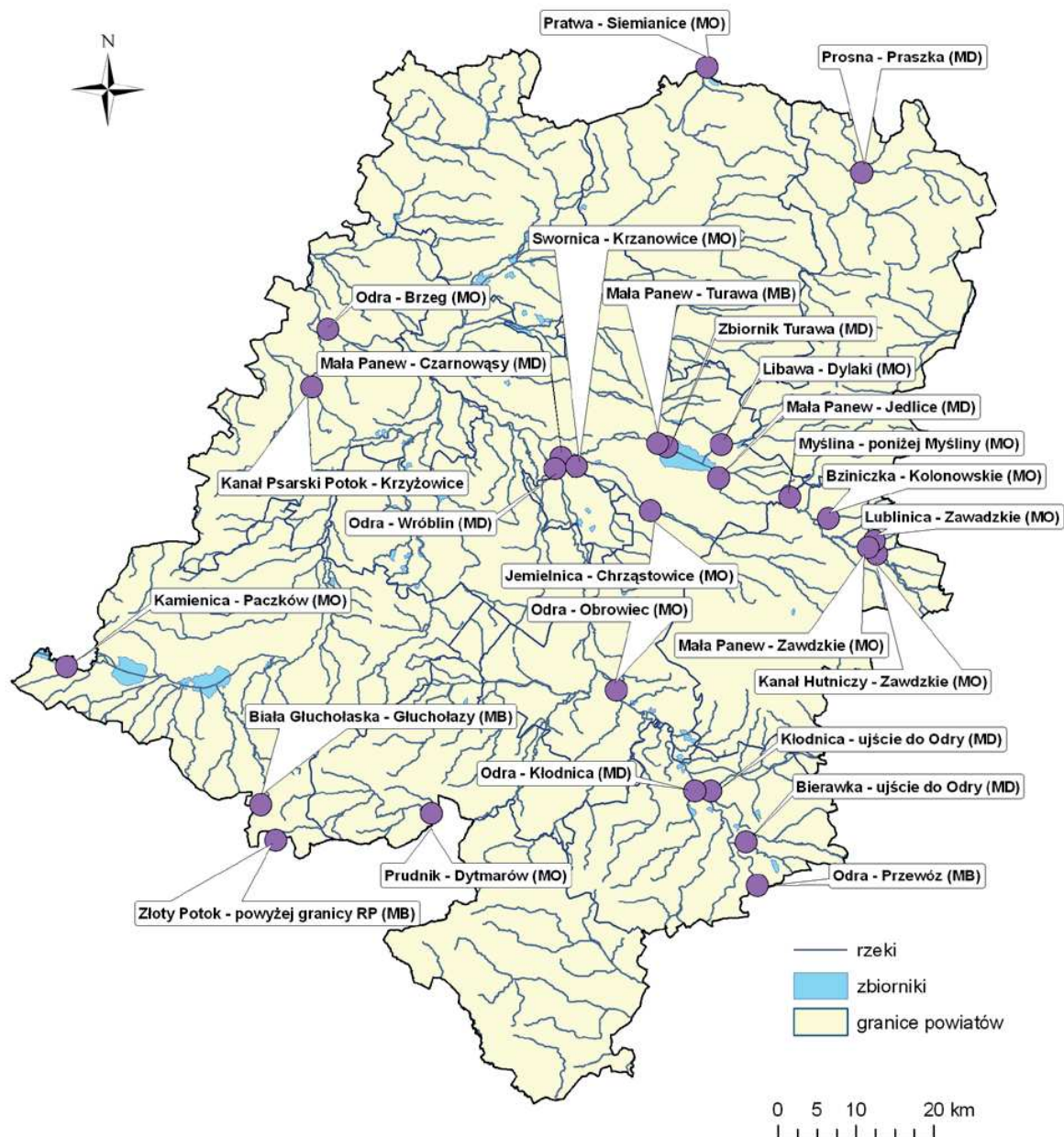
OBJASNIENIA:

Jcwp – jednolita część wód powierzchniowych

Typ abiotyczny: 0 – typ nieskreślony, 4 – potok Wyzynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym, 8 – mała rzeka Wyzynna krzemianowa, 16 – potok nizinny lessowo-gliniasty, 17 – potok nizinny piaszczysty, 18 – potok nizinny żwirowy, 19 – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta, 21 – Wielka rzeka nizinna

Klasa elementów biologicznych			
stan ekologiczny	stan / potencjał	potencjał ekologiczny (Jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (Jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	dobry	dobry
II	stan db / potencjał db	dobry	dobry
III	stan / potencjał umiarkowany	umiarkowany	umiarkowany
IV	stan / potencjał słaby	słaby	słaby
V	stan / potencjał zły	zły	zły
Klasa elementów hydromorfologicznych			
stan ekologiczny	stan / potencjał	potencjał ekologiczny (Jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (Jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	dobry	dobry
II	potencjał db	dobry	dobry
Klasa elementów fizykochemicznych (dla wskaźników z grup: 3.1-3.6)			
stan ekologiczny	stan / potencjał	potencjał ekologiczny (Jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (Jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	dobry	dobry
II	stan db / potencjał db	dobry	dobry
PSO	poniżej stanu / potencjału dobrego	PSO	PSO
stan / potencjał ekologiczny			
stan ekologiczny	stan / potencjał	potencjał ekologiczny (Jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (Jcw silnie zmienione)
BARDO DOBRY	stan bdb / potencjał maks.	DOBRY	DOBRY
DOBRY	stan db / potencjał db	DOBRY	DOBRY
UMIARKOWANY	stan / potencjał umiarkowany	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
SŁABY	stan / potencjał słaby	SŁABY	SŁABY
ZŁY	stan / potencjał zły	ZŁY	ZŁY
stan / potencjał ekologiczny			
stan ekologiczny	stan / potencjał	potencjał ekologiczny (Jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (Jcw silnie zmienione)
DOBRY	stan dobry	DOBRY	DOBRY
PSO	poniżej stanu dobrego	przekroczenie stężenia średnioroczne	przekroczenie stężenia maksymalne
PSO		przekroczenie stężenia maksymalne	przekroczenie stężenia średnioroczne i maksymalne
PSO		przekroczenie stężenia średnioroczne i maksymalne	przekroczenie stężenia maksymalne
DOBRY	stan dobry	DOBRY	DOBRY
ZŁY	stan zły	ZŁY	ZŁY

(źródło: WIOŚ)

Rysunek 14 Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych województwa opolskiego monitoringu wód powierzchniowych

(źródło: WIOŚ)

Analizując wyniki możemy stwierdzić, iż w punkcie pomiarowym monitoring diagnostycznego stanu wód został określony jako zły, ze względu na zły stan chemiczny wód. O takim wyniku oceny zdecydowała zawartość w badanych wodach związków z grupy substancji priorytetowych. W wodach Prosny incydentalnie wystąpił tri chloroetylen, benzo(g,h,i)perylen, indeo(1,2,3-cd)piren, Stan ekologiczny, w ppk Prosna-Praszka był umiarkowany.

Na podstawie danych pozyskanych z Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu Oddział Olesno scharakteryzowane zostały:

- Urządzenia melioracji podstawowych (rzeki) na terenie powiatu oleskiego- regulacja prawna , zarządzanie, ilość, lokalizacja, uprawnienia właścicielskie, utrzymanie wód.

Stan prawny rzek oparty jest o ustawę Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002r. (Dz. U. nr 16 poz. 149). Oprócz ustawy Prawo wodne sprawy dotyczące m.in. ochrony wód regulują ponadto ustawy:

- ustawa z 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72 poz. 747 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 marca 1995r o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (Dz. U. Nr 47 poz. 243 ze zm.).

Zarządzanie zasobami wodnymi jest realizowane z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne. Powiat oleski znajdujący się w dorzeczu Odry objęty został zasięgiem terytorialnym w regionie wodnym dorzecza Warty podlegającym działaniu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz w regionie wodnym dorzecza Odry podlegającym działaniu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. W regionie wodnym dorzecza Warty znalazły się gminy: Gorzów Śląski, Praszka, Rudniki, Radłów oraz część gminy Olesno, a w regionie wodnym dorzecza Odry gminy: Dobrodzień, Zębówice i część gminy Olesno.

W regionie wodnym dorzecza Warty znajdują się następujące rzeki naszego powiatu: Proсна powyżej km 180+750, Pawłowiczanka, Stara Proсна, Piaska, Wyderka, Julianpolka, Ożarka, Jeżowski, Łomnica, Łomnicki, Sowczycki, Prąd, Borecki, Młynówka Kucobska, Piskara, Kanał Ulgi oraz zbiorniki wodne: Psurów i Młyny II. W regionie wodnym dorzecza Odry znajdują się rzeki: Lublinica, Smolina, Bziniczka, Skrzydłowski, Grabok, Myślina, Od Bzionkowa, Stobrawa, Budkowiczanka, Dobra i zbiornik wodny Dobrodzień.

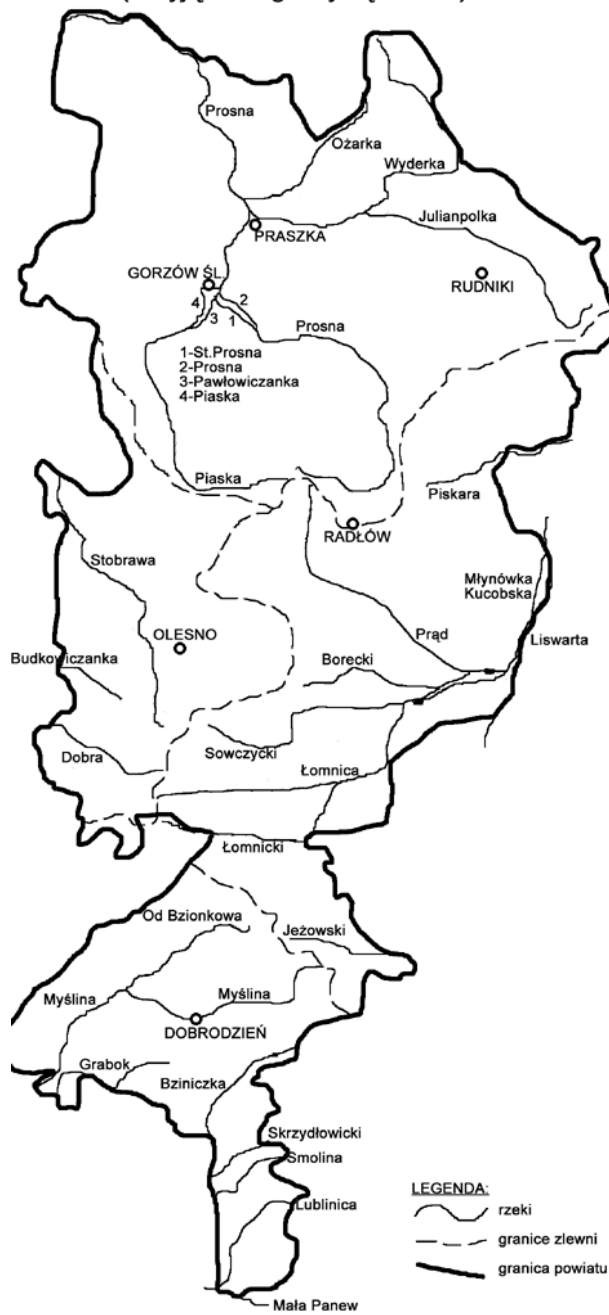
Na terenie powiatu oleskiego w bezpośrednim utrzymaniu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu znalazł się odcinek rzeki Proсны o długości 7618m tj. od granicy z powiatem Kluczbork w km 173+132 w m. Uszyce do progu drewnianego w m. Zdziechowice w km 180+750 oraz odcinek rzeki Mała Panew w utrzymaniu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu przy granicy powiatów w m. Pietraszów gm. Dobrodzień z m. Zawadzkie powiat Strzelce Opolskie.

Najwięcej rzek znajduje się na terenie gminy Olesno (10) i ich łączna długość wynosi 80 462 mb, na terenie gminy Dobrodzień (9) o łącznej długości 61 790 mb, w gminie Praszka

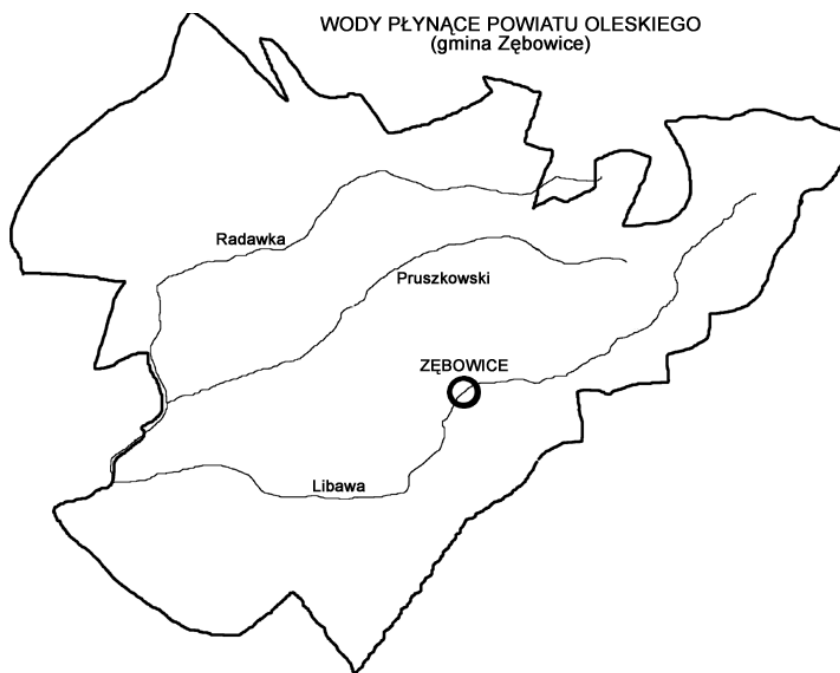
(4) o długości 42 490 mb, w gminie Gorzów Śląski (5) o długości 26 522 mb, w gminie Radłów (4) o długości 22 804 mb, w gminie Rudniki (3) o długości 15 569 mb oraz w gminie Zębówice odcinek rzeki Łomnicki o długości 1 700 mb, co daje łączną długość rzek 251 337 mb obsługiwana przez oddział WZM i UW w Oleśnie.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne śródlądowe wody powierzchniowe płynące stanowią własność Skarbu Państwa (rzeki, kanały, zbiorniki wodne). Wykonywanie uprawnień Skarbu Państwa w stosunku do stanowiących jego własność wód publicznych zostało powierzone różnym organom w zależności od rodzaju i charakteru tych wód oraz ich roli w gospodarce narodowej. W powiecie oleckim organami tymi są Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej oraz marszałkowie województw.

WODY PŁYNĄCE POWIATU OLESKIEGO
(z wyjątkiem gminy Zębowice)

Rysunek 15 Wody płynące powiat oleskiego (z wyjątkiem gminy Zębowice)

Rysunek 16 Wody płynące powiatu oleskiego (gmina Zębowice)

Marszałkowie województw powierzyli realizację zadań z zakresu utrzymania wód Wojewódzkim Zarządom Melioracji i Urzędzeń Wodnych. Są to wody powierzchniowe lub ich części stanowiące własność publiczną, istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa.

Na terenie powiatu oleskiego zadania te wykonuje Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Opolu Oddział w Oleśnie, obejmujący rzeki na terenie gmin: Dobrodzień, Gorzów Śląski, Olesno, Praszka, Radłów i Rudniki oraz Oddział Opole, który obejmuje swoim zasięgiem działania gminę Zębowice.

Stosownie do art. 70, 71, 73 ustawy Prawo wodne do urządzeń melioracji wodnych zalicza się rowy i kanały, jeżeli służą polepszeniu zdolności produkcyjnych gleby, ułatwieniu jej uprawy oraz ochronie gruntów rolnych przed powodzią. Urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe i szczegółowe w zależności od ich funkcji i parametrów. Kanały zostały zaliczone do urządzeń melioracji wodnych podstawowych, natomiast rowy zaliczono do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

Środki na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych otrzymuje od Marszałka Województwa Opolskiego. Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych polega na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz na konserwacji lub remoncie istniejących budowli regulacyjnych w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów a także właściwych

warunków korzystania z wody. Na rzekach znajdują się budowle regulacyjne za stan których odpowiada właściciel wody. Są to progi, stopnie, bystrotoki, jazy, zastawki itp. oraz budowle komunikacyjne – mosty, przepusty, przejazdy, brody, za stan których odpowiadają właściciele dróg.

Wszystkie te wody płynące stanowiące własność publiczną, istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, oprócz swej podstawowej funkcji służącej polepszeniu zdolności produkcyjnych gleby, ułatwieniu jej uprawy oraz ochronie gruntów rolnych przed powodzią i suszami, są odbiornikami wód z około 1000 km rowów melioracyjnych, znajdujących się na użytkach rolnych powiatu, a ponadto wód z rowów leśnych, rowów przydrożnych dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych, traktów kolejowych oraz różnego rodzaju kanalizacji deszczowych, parkingów i ulic miast i osiedli, dlatego bardzo istotna jest koordynacja w prawidłowym gospodarowaniu wodami, a w szczególności ochrona zasobów wodnych, ochrona ludzi i mienia przed powodzią, a jednocześnie w umiejętnym korzystaniu z tych zasobów, z zachowaniem środowiska naturalnego. Ponieważ wszyscy korzystamy z wody, róbmy to rozważnie, przyczyniając się do osiągnięcia lub utrzymania co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wody zależnych, a także zmniejszania ilości wprowadzanych do wód i do ziemi substancji mogących negatywnie wpływać na wody.

Ocena eutrofizacji wód powierzchniowych.

Eutrofizacja zgodnie z ustawą Prawo wodne to zjawisko wzbogacania wody biogenami, głównie związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Na obszarze powiatu oleskiego wody powierzchniowe w badanym punkcie, wykazały charakter eutroficzny, ze względu na zawartość wskaźników biologicznych (fitobentos).

Rysunek 17 Ocena eutrofizacji wód powierzchniowych na terenie powiatu oleskiego w 2011 roku

(źródło: Ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych w województwie opolskim w 2011 roku)

Wody podziemne

Informacje w zakresie jakości wód podziemnych dostarcza monitoring wód podziemnych, ustanowiony jako jeden z elementów Państwowego Monitoringu Środowiska (art. 26 ust. 1 punkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Dane wytworzone w ramach monitoringu wód podziemnych podlegają, analogicznie jak pozostałe elementy systemu PMS, gromadzeniu, przetwarzaniu i rozpowszechnianiu, jak również udostępnianiu dla wszystkich zainteresowanych (zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.). Monitoring jakości wód podziemnych w sieci krajowej prowadzony jest przez Państwowy Instytut Geologiczny. Wyznaczane są również sieci regionalne. W województwie opolskim monitoring regionalny prowadzi Państwowy Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

Celem badań w sieci krajowej jest obserwowanie jakości wód podziemnych poza rejonami zagrożeń.

Wg Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej teren powiatu oleskiego należy do dwóch regionów hydrogeologicznych: śląsko – krakowskiego w części północno – wschodniej i wrocławskiego na południowym zachodzie. Główne piętra wodonośne występują w utworach czwartorzędowych oraz mezozoicznych (w pierwszym z wymienionych regionów w utworach triasu i jury, w drugim kredy). Zasobność pięter jest w przewadze średnia, miejscami brak formacji wodonośnych (zwłaszcza w północnej i południowej części powiatu). Głębokość występowania pierwszego zwierciadła wód podziemnych jest

zróźnicowana. Na przeważającej części obszaru powiatu głębokość ta jest mała (0 – 5 m). Większa (5 – 20 m), miejscami nawet sięgająca poniżej 20 m, występuje na obszarach gruntów spoistych.

Jakość wód podziemnych na terenie powiatu

Wody podziemne kontrolowane w 2011 r. na terenie powiatu charakteryzowały się:

a) zróźnicowanym poziom zanieczyszczenia:

- brak wód odpowiadających **I** klasie (wody bardzo dobrej jakości),
- brak wód odpowiadających klasie **II** (wody dobrej jakości),
- brak wód odpowiadających klasie **III** (wody zadowalającej jakości),
- brak wód odpowiadające **IV** klasie (wody niezadowalającej jakości),
- wody odpowiadające **V** klasie (wody złej jakości) w 1 punkcie (2622-Dobrodzień).

b) zawartością następujących substancji zanieczyszczających wody podziemne (wskaźniki w klasie **IV** lub **V**):

-chrom (2622-Dobrodzień).

Analizując wyniki można stwierdzić, iż na terenie powiatu w 2011 roku wody podziemne posiadały słaby stan chemiczny (V klasa). Wody podziemne w badanym punkcie zaliczone zostały także do jednolitych części wód uznanych za potencjalnie zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych (JCWPd nr 116).

Tabela 21 Wyniki klasyfikacji wód podziemnych kontrolowanych w 2011 r.

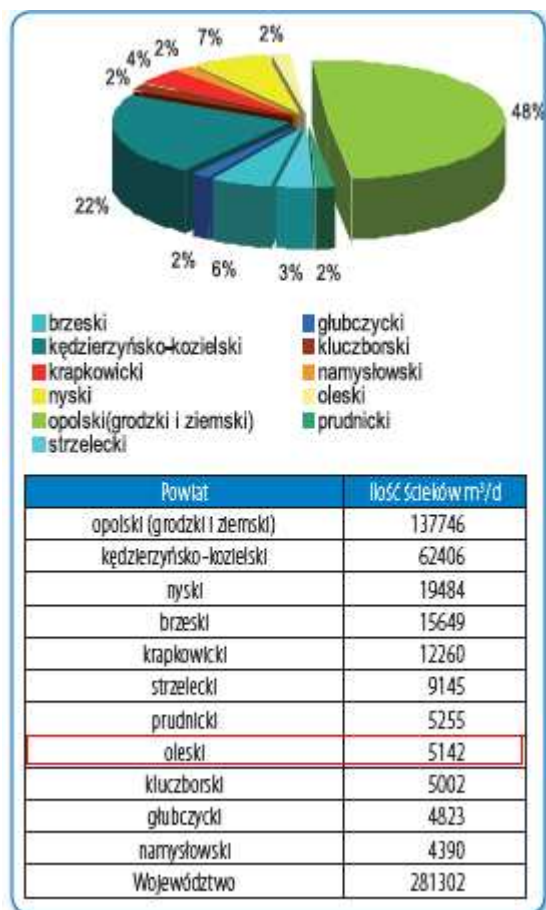
Nr otworu	Miejscowość	RZGW	Średnia klasa jakości wody*	Wskaźniki w granicach stężeń III klasy jakości	Wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakości	Wskaźniki w granicach stężeń V klasy jakości
2622	Dobrodzień	Wrocław	V	Azotany		Potas

*na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych, Dz. U. Nr 143, poz. 896 (źródło: GIOŚ)

Emisja ścieków

Na podstawie danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego stwierdza się, że w powiecie oleskim jest 793,5 km sieci wodociągowej a tylko 147 km sieci kanalizacyjnej. W powiecie zużyto 1645,2 dam³ /rok wody z wodociągów w gospodarstwach domowych z czego na jednego mieszkańca przypada 33,5 m³.

Powiat oleski plasuje się poniżej średniej wojewódzkiej pod względem procentowego udziału w ogólnej ilości oczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych odprowadzanych do wód lub do ziemi.

Rysunek 18 Udział powiatów w ogólnej ilości oczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi w województwie opolskim w 2011 r. (źródło: WIOŚ)

6.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Do końca 2015r. Polska powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych pochodzących z obszaru kraju w celu ochrony wód powierzchniowych, w tym wód morskich, przed eutrofizacją oraz zakończyć program budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o RLM od 2 000 do 15 000.

Celem średniookresowym polityki ekologicznej w odniesieniu do jakości wód jest:

Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu – potencjału wszystkich wód w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków

Cel ten powinien być zrealizowany do 2015 roku

Kierunki działań:

1. Realizacja inwestycji wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacji zbiorczej).
2. Opracowanie działań wodno-środowiskowych w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniu wody poszczególnymi substancjami priorytetowymi, w tym zmniejszanie zawartości substancji priorytetowych w wodach, zaprzestanie lub eliminacja zrzutów, emisji i strat tych substancji.
3. Zapewnienie stabilnego finansowania prac rozwojowych i monitoringu.
4. Kontynuacja zmian organizacyjnych i instytucjonalnych mających na celu wzmocnienie ochrony wód w Polsce i pełne dostosowanie instytucjonalne i proceduralne do systemu europejskiego.
5. Realizacja prac planistycznych niezbędnych dla wdrożenia wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej.
6. Ochrona wód.
7. Tworzenie stref buforowych przy ciekach ograniczających powierzchniowy spływ zanieczyszczeń.
8. Współpraca z resortem rolnictwa w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym.
9. Przygotowanie i wdrażanie programów wodno-środowiskowych.

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rozwój współpracy z instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem.	Powiat, WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe
Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych pod kątem spełniania prawnych wymagań w zakresie ochrony zasobów wodnych.	Zarząd Województwa Opolskiego, Powiat, Gminy Powiatu
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym.	WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe, ARiMR Powiat,
Utrzymanie w dobrym stanie rowów w ciągu dróg powiatowych.	Powiat, Gminy Powiatu

Kontynuacja uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w obiektach podlegających Starostwu Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej	Gminy, Powiat
Wdrożenie programu ograniczenia zanieczyszczeń wprowadzanych wodami opadowymi i roztopowymi – kontynuacja od 2009 roku	Powiat, Gminy

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych	Powiat, WIOŚ Opole
Rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej dla miejscowości, w których jest to ekonomicznie uzasadnione	Powiat, Gminy
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	Gminy Powiatu, WIOŚ Opole, Organizacje pozarządowe, ARiMR
Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Podmioty gospodarcze, Mieszkańcy gminy
Rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dostosowanie jej do wymagań wspólnotowych	WIOŚ Opole
Wspieranie działań inwestycyjnych mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego	Podmioty gospodarcze
Edukacja mieszkańców gmin w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego (propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody)	Powiat, Gminy Powiatu
Budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych	Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne

Ustawa Prawo Wodne uwzględniając wymagania zawarte w dyrektywie 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych nałożyła na aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 RLM obowiązek wyposażenia ich w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków.

Do końca 2015 r. Polska kończąc krajowy program, budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2 000 RLM powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych.

Podstawowym dokumentem określającym potrzeby i planowane działania na rzecz wyposażenia aglomeracji w sieci kanalizacyjne jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Program uwzględnia aglomeracje miejskie i wiejskie o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000, uwzględniając priorytety inwestycyjne poszczególnych obszarów. Aglomeracje ze względu na zapotrzebowanie, przyporządkowane zostały do jednej z trzech kategorii:

- ✓ Aglomeracje priorytetowe do wypełnienia Traktatu Akcesyjnego.- Na terenie Powiatu Oleskiego ustanowionych zostało 3 aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia zobowiązań Traktatu Akcesyjnego są to:
 - ✓ Praszka (PLOP012).
 - ✓ Olesno (PLOP024).
 - ✓ Dobrodzień (PLOP037).
- ✓ Aglomeracje nie stanowiące priorytetu dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego. - Z powiatu oleskiego nie została przydzielona żadna z aglomeracji
- ✓ Aglomeracje pozostałe. - Nie została przydzielona żadna z aglomeracji powiatu oleskiego.

Traktat Akcesyjny przewiduje, iż przepisy prawne Unii Europejskiej w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych będą w Polsce w pełni obowiązywały od dnia 31 grudnia 2015 r.

W wyniku analizy realizacji zobowiązań wynikających z KPOŚK można stwierdzić iż % skanalizowania na terenie Powiatu Oleskiego jest następujące:

- ✓ Aglomeracja Praszka - skanalizowana w ponad 86 % – Aglomeracja już osiągnęła wymagany procent skanalizowania.
- ✓ Aglomeracja Olesno- skanalizowane jest 70% – nie ma żadnego zagrożenia aby aglomeracja osiągnęła wymagany Traktatem Akcesyjnym procent skanalizowania do 2015 roku.
- ✓ Aglomeracja Dobrodzień - zatwierdzona została Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/35/05 z dnia 14 października 2005 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Dobrodzień na obszarze Gminy Dobrodzień w chwili obecnej skanalizowana jest w ok. 40%. W związku z tym, że w skład aglomeracji Dobrodzień wchodzi miejscowości, których skanalizowanie jest ekonomicznie nieuzasadnione bądź technicznie utrudnione z uwagi na rozproszoną zabudowę zagrodową, Gmina Dobrodzień opracowuje projekt zmiany aglomeracji dla zlewni

oczyszczalni ścieków w Dobrodzeniu (planowany termin przedłożenia Wojewodzie Opolskiemu – do 30 sierpnia 2013r.) . Projektowana aglomeracja obejmować będzie miejscowości dotychczas skanalizowane oraz na których planowana jest budowa bądź modernizacja sieci kanalizacyjnej (do 2015 roku). – Aglomeracja osiągnie wymagany procent skanalizowania.

Aktualnie na terenie powiatu funkcjonuje 9 oczyszczalni ścieków.

Tabela 22 Oczyszczalnie ścieków na terenie powiatu.

Lp.	Nazwa oczyszczalni	Lokalizacja, adres	Przepustowość nominalna m ³ /d	Odbiornik ścieków rzeka/rów km	Rodzaj oczyszczania
1	Dobrodzień-Hydrolemna	Dobrodzień	1 957	Myślina 13+570	MB
2	Pludry	Pludry	300	Skrzydłowicki 0+480	MB
3	Oczyszczalnia Ścieków Praszka	Praszka Ul.Powst.Śl.23	2 500	Prosna 188+833	MB
4	Rudniki	Rudniki	180	Rów RG 0+990	MB
5	Żytniów	Żytniów	277	Rów R-40 0+360	MB
6	Sternalice	Sternalice	90	Piskara 11+080	MB
7	Olesno	Olesno ul. Stobrówki	2 500	Stobrawa 81+280	MB
8	ORAS Olesno	Olesno Ul. Leśna	25	Młynówka 2+226	MB
9	Dom Pomocy Społecznej	Radawie	50	Radawka 3+842	MB

(źródło: Starostwo Powiatowe w Oleśnie)

Cel priorytetowy

Budowa, rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o RLM od 2 000 do 15 000

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych przewidzianych dla aglomeracji o RLM od 2 000 do 15 000	Gminy Powiatu, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne
Realizacja przedsięwzięć na rzecz wyposażenia aglomeracji poniżej 2 000 RLM w oczyszczalnię ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej	Gminy Powiatu, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne
Uporządkowanie gospodarki ściekowej na obszarach szczególnej ochrony	Gminy Powiatu, Sejmik wojewódzki
Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji: budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w ramach wyznaczonych aglomeracji	Gminy Powiatu, Sejmik wojewódzki
Badanie i analizy związane z poprawą stanu czystości wód	RZGW, WIOŚ

Aby osiągnąć wszystkie cele zapisane powyżej nieodzownym jest wystąpienie wielu czynników. Wszystkie zmiany muszą być przeprowadzone dogłębnie a także wymagają w niektórych przypadkach wieloletniej realizacji i wysokich nakładów finansowych.

6.3. Jakość powietrza

Stan czystości powietrza atmosferycznego jest ściśle związany z ilością i rodzajem wprowadzanych do atmosfery substancji. Do niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- ✓ emisję zorganizowaną,
- ✓ emisję niezorganizowaną,
- ✓ emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych.

W ochronie powietrza przed zanieczyszczeniem możemy wyróżnić dwa główne problemy o różnym stopniu trudności i różnych barierach utrudniających lub ograniczających ich rozwiązywanie:

- ✓ zmniejszenie wprowadzania substancji pyłowych, powstających w wyniku spalania paliw i stosowania różnorodnych technologii przemysłowych,
- ✓ zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza substancjami gazowymi.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza w procesach przemysłowych są procesy spalania paliw dla potrzeb technologicznych oraz grzewczych. Przyczynami tego są przede wszystkim przestarzałe urządzenia wytwórcze, nisko sprawne instalacje ochrony środowiska, jak też spalanie niskiej jakości paliw.

Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowią:

- ✓ dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, pył, chlorowodór, węglowodory aromatyczne i alifatyczne oraz związki węgla elementarnego w postaci sadzy.

System monitoringu jakości powietrza w powiecie oleskim nadzorowany jest przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu i opiera się na wynikach pomiarów metodą automatyczną, oraz przy współpracy ze Starostwem Powiatowym na wynikach pomiarów metodą pasywną.

Na terenie powiatu oleskiego znajduje się 5 punktów stacji pomiarowych przedstawionych w tabeli 23. Pomiary wykonywane są metodą pasywną i metodą automatyczną.

Tabela 23 Wykaz stacji pomiarowych monitoringu jakości powietrza znajdujących się na terenie powiatu oleskiego

Lp.	Lokalizacja stacji pomiarowej Kod krajowy stacji	Typ pomiaru	Podstawowy czas uśredniania stężeń	Zakres realizowanych pomiarów ^{II}
30.	Nysa, ul. Tkacka OpNysa30pas	pasywny	1 mies.	SO ₂ , NO ₂
Powiat oleski				
31.	Olesno, ul. Słowackiego OpOlesno4a	automatyczny	1 godz.	PM10 ^{II}
32.	Olesno, ul. Solny Rynek OpOlesno3pas	pasywny	1 mies.	SO ₂ , NO ₂
33.	Olesno, ul. Kani OpOlesno4pas	pasywny	1 mies.	SO ₂ , NO ₂
34.	Praszka, ul. Mickiewicza OpPraszka10pas	pasywny	1 mies.	SO ₂ , NO ₂
35.	Dobrodzień, ul. Piastowska OpDobro11pas	pasywny	1 mies.	SO ₂ , NO ₂

(źródło: WIOŚ)

Szczegółową lokalizację poszczególnych stacji pomiarowych monitoringu powietrza, atmosferycznego na terenie powiatu oleskiego w 2011 roku przedstawia rysunek nr 19.

Numery 31-35 zaznaczone na mapce oznaczają lokalizacje stacji pomiarowych.

Rysunek 19 Lokalizacja stacji pomiarowych 2011 roku

(źródło: WIOŚ)

Poziom steżeń zanieczyszczeń powietrza w powiecie

Jakość powietrza atmosferycznego na Opolszczyźnie w 2011 roku oceniano w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych na stacjach pomiarowych, porównując je z wartościami kryterialnymi, określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 47, poz. 281), a także Dyrektywie 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1). Ocena jakości powietrza na terenie powiatu oleskiego za rok 2011 opierała się na pomiarach automatycznych i pasywnych.

Dwutlenek siarki

Poziom zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki ocenia się dla kryterium ochrony zdrowia w odniesieniu do 1 i 24-godzinnego czasu uśredniania stężeń, wynoszącego odpowiednio $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Poziomy te mogą być przekraczane z dopuszczalną częstością, wynoszącą 24 razy w roku dla stężeń 1-godz. i 3 razy dla stężeń 24-godz. Ponieważ na terenie województwa opolskiego nie występują uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej związku z tym podawane wartości kryterialne odnoszą się do terenów poza obszarami chronionymi.

Na terenie powiatu oleskiego stężenie dwutlenku siarki mierzone było metodą pasywną w 4 punktach pomiarowych. Wyniki przedstawione są w tabeli 24.

Tabela 24 Wyniki pomiarów stężeń dwutlenku siarki na terenie powiatu

Lokalizacja stanowisk pomiarowych	Typ pomiaru	Stężenie SO ₂ [µg/m ³]		
		Średnie roczne	W sezonie grzewczym	W sezonie pozagrzewczym
Olesno, ul. Solny Rynek	pasywny	7,0	11,3	2,7
Olesno, ul. Kani	pasywny	8,0	13,4	2,4
Praszka, ul. Mickiewicza	pasywny	4,4	6,8	1,9
Dobrodzień, ul. Piastowska	pasywny	7,1	12,0	2,2

(źródło: WIOŚ)

Na podstawie otrzymanych wyników nie stwierdzono przekroczeń standardów jakości powietrza ustalonych dla dwutlenku siarki, natomiast potwierdzono fakt, iż stężenia tego zanieczyszczenia utrzymują się na bardzo niskim poziomie już od wielu lat.

Dwutlenek azotu

Stopień zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem azotu ocenia się pod kątem ochrony zdrowia dla dwóch kryteriów: stężeń 1-godzinnych oraz średniorocznych, dla których wartości dopuszczalne wynoszą odpowiednio 200 µg/m³ oraz 40 µg/m³. Równocześnie dopuszczalne stężenie 1-godzinne może zostać przekroczone maksymalnie 18 razy w roku. Na terenie powiatu oleskiego stężenie dwutlenku azotu mierzone było metoda pasywna w 4 punktach pomiarowych. Wyniki przedstawione są w tabeli 25.

Tabela 25 Wyniki pomiarów stężeń dwutlenku azotu na terenie powiatu

Lokalizacja stanowisk pomiarowych	Typ pomiaru	Stężenie NO ₂ [µg/m ³]		
		średnie roczne	w sezonie grzewczym	w sezonie pozagrzewczym
Olesno, ul. Solny Rynek	pasywny	22,9	27,3	18,5
Olesno, ul. Kani	pasywny	18,1	22,5	13,7
Praszka, ul. Mickiewicza	pasywny	13,6	17,4	9,7
Dobrodzień, ul. Piastowska	pasywny	19,9	24,1	15,7

(źródło: WIOŚ)

Na podstawie otrzymanych wyników nie stwierdzono przekroczeń wartości kryterialnych powietrza ustalonych dla dwutlenku azotu. Jednakże cykl przeprowadzonych pomiarów wykazywał różnicę stężeń średniorocznych w zależności od lokalizacji stacji.

Pył zawieszony PM10

Pył zawieszony PM 10 jest to pył, którego średnica ziaren jest poniżej 10 μm ., jest on normowany zgodnie z dwoma rodzajami kryteriów: wartości 24-godzinnej (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz średniorocznej 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy czym dopuszcza się przekroczenia poziomu średniodobowego maksymalnie 35 razy w roku. Na terenie powiatu pomiary zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 prowadzone są na automatycznej stacji pomiarowej znajdującej się w Oleśnie na ul. Słowackiego. Ponieważ stacja ta została uruchomiona w listopadzie 2011 roku pomiary z niej nie były uwzględniane w ocenie stężeń pyłu zawieszonego za rok 2011. W związku z tym nie dysponuje się danymi na temat średnich stężeń pyłu na terenie powiatu za rok 2011.

W 2012 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu prowadził pomiary zanieczyszczenia pyłu zawieszonego PM10 na 7 stacjach pomiarowych – 4 automatycznych i 3 manualnych. Na terenie powiatu oleskiego pomiary prowadzone były na automatycznej stacji znajdującej się w Oleśnie na ulicy Słowackiego. Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM10 są przedstawione w tabeli 26.

Tabela 26 Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM10 na terenie powiatu

Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Typ pomiaru	Kod stacji	Wartości średnich rocznych stężeń pyłu PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Olesno, ul. Słowackiego	automatyczny	OpOlesno4a	36,4

(źródło: WIOŚ)

Analizując poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10, można zauważyć, że w roku 2012 nie odnotowano przekroczenia wartości średnich rocznych dopuszczalnych.

W 2006 roku przeprowadzona została roczna ocena bieżąca powietrza w województwie opolskim wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Ocena ta wykazała przekroczenia poziomów dopuszczalnych jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10. W związku z zaistniałą sytuacją koniecznością stało się wykonanie naprawczego programu ochrony powietrza w strefie namysłowsko-oleskiej. Powstały i obowiązujący jeszcze Program Ochrony Powietrza koncentruje się powodach występowania przekroczeń zanieczyszczeń powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz na znalezieniu skutecznych i możliwych do zrealizowania działań, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu zanieczyszczeń co najmniej do poziomu dopuszczalnego. Głównym celem sporządzenia naprawczego programu ochrony powietrza jest przywrócenie naruszonych

standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz zwiększenie atrakcyjności miast. Realizacja zadań wynikających z programu ochrony powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomu dopuszczalnego na rok bazowy 2005 dla pyłu zawieszzonego PM10 i utrzymywania go na takim poziomie.

6.3.1. Cel średniookresowy do 2020 roku

Ochrona klimatu i efektywność energetyczna to jeden z nadrzędnych celów przyjętych przez Komisję Europejską w Strategii Europa 2020. Wynika on ze zobowiązania się państw Unii Europejskiej, na mocy przyjętego w 2008 r. pakietu energetyczno-klimatycznego, do realizacji do 2020 r. następujących celów (tzw. 3x20):

- ✓ redukcji emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu emisji z 1990 r.,
- ✓ zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20%,
- ✓ zwiększenia efektywności energetycznej o 20% w stosunku do prognoz na rok 2020,
- ✓ zwiększenia do 10% udziału biopaliw w ogólnej konsumpcji paliw transportowych.

Podstawowym celem polityki ekologicznej w zakresie ochrony powietrza w perspektywie średniookresowej jest osiągnięcie takiego jego stanu, który nie będzie zagrażał zdrowiu ludzi i środowisku oraz będzie spełniał wymagania prawne w zakresie jakości powietrza i norm emisyjnych.

Cele ilościowe wynikają z programów krajowych, zobowiązań przyjętych w Traktacie Akcesyjnym i ratyfikowanych umów międzynarodowych. W związku z tym celami średniookresowymi będą:

Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszzonego PM10 w powietrzu na terenie powiatu oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska.

Kontynuacja działań w celu spełnienia wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza.

Kierunki działań:

1. Systematyczne opracowywanie i wdrażanie programów ochrony powietrza, zgodnie z wynikami rocznej oceny jakości powietrza w strefach.
2. Prowadzenie prac na rzecz efektywności energetycznej.
3. Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.
4. Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych, poprzez modernizację kotłowni, oraz termomodernizację obiektów.
5. Wzmocnienie systemu monitoringu powietrza, w tym także w zakresie wynikającym z corocznej oceny jakości powietrza w strefach, głównie w zakresie pyłów PM10 i PM2,5, benzenu, dwutlenku siarki i dwutlenku azotu oraz metali ciężkich i WWA.
6. Analiza potrzeby i możliwości wprowadzania nowych instrumentów ochrony powietrza, w tym możliwości rozszerzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji o kolejne substancje, wprowadzenia zobowiązań dobrowolnych czy realizacji wspólnych przedsięwzięć przez podmioty gospodarcze.
7. Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki.
8. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii.
9. Zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych (przykładowo biopaliwa).
10. Tworzenie warunków do szerokiego wprowadzania i upowszechniania w gospodarce systemów zarządzania środowiskowego i przeglądów ekologicznych- dobrowolne uczestnictwo przedsiębiorstw w systemach zarządzania środowiskowego (EMAS, ISO 14 000, ruch czystszej produkcji).

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych	Gminy, Powiat, Zarządy dróg
Redukcja emisji zanieczyszczeń atmosferycznych	Gminy, Właściciele obiektów, Powiat,
Termomodernizacja budynków szkolnych (ZS w Oleśnie, ZSEiO w Oleśnie, ZS w Gorzowie Śląskim)	Powiat
Modernizacja kotłowni ZPE w Dobrodzieniu, ZSP w Praszcze	Powiat

Termomodernizacja budynku przy pl. Wolności 22-23 i ul. Oleskiej 1a w Dobrodzieniu	Powiat
Modernizacja topialni stopów aluminiowych do produkcji odlewów - Neapco Europe Sp. z O.O.	Powiat
Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu	Gminy, Przedsiębiorstwa komunikacyjne, Zarządy dróg
Termomodernizacja budynków szkolnych (ZS w Oleśnie, ZSEiO w Oleśnie, ZS w Gorzowie Śląskim)	Powiat, MEN
Modernizacja kotłowni ZPE w Dobrodzieniu, ZSP w Praszcze	Powiat, MEN
Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Stworzenie i aktualizacja bazy danych pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz zgłoszeń instalacji dla podmiotów gospodarczych na terenie powiatów w celu kontroli wielkości emisji pyłu PM10 określonego w pozwoleniach i zgłoszeniach (wprowadzenie systemowego Planu Redukcji Emisji Przemysłowych (PREP) dla instalacji)	Urząd Marszałkowski
Uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem (np. zakup środków transportu spełniających odpowiednie normy emisji spali; prowadzenie prac budowlanych w sposób ograniczający niezorganizowaną emisję pyłu do powietrza)	Gminy, Powiat
Refundacja osobom prywatnym części kosztów zakupu lub modernizacji instalacji grzewczych	Gminy,
Spełnienie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	Podmioty gospodarcze, Gminy

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze	Gminy, Podmioty gospodarcze, Organizacje pozarządowe
Promocja i wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu oraz mających na celu wdrożenie europejskich standardów emisji ze środków transportu,	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
Analiza potrzeby i możliwości wprowadzania nowych instrumentów ochrony powietrza, w tym możliwości rozszerzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji o kolejne substancje, wprowadzenia zobowiązań dobrowolnych czy realizacji wspólnych przedsięwzięć przez podmioty gospodarcze.	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych m.in. wymian kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa	Gminy
Zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych (przykładowo biopaliwa)	Podmioty gospodarcze
Sprzątanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątanie na mokro dróg, chodników w miastach i miejscach zagęszczonej zabudowy ze szczególną starannością po sezonie zimowym, po ustąpieniu śniegów - przedsiębiorstwa komunalne	Zarządy dróg
Wprowadzanie scentralizowanych systemów grzewczych dla ograniczania liczby źródeł niskiej emisji	Gminy, Podmioty gospodarcze
Modernizacja ciepłowni lub łączenie systemów ciepłowniczych w celu optymalizacji wykorzystania energii pierwotnej paliw	Podmioty gospodarcze
Spełnienie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	Podmioty gospodarcze
Wykonywanie obowiązkowych pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem	Podmioty gospodarcze
Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami – dążenie do likwidacji problemu spalania odpadów poza spalarniami i współspalarniami odpadów oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska	WIOŚ Opole
Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	WIOŚ Opole

6.4. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne

Źródłami powstawania odpadów komunalnych są przede wszystkim:

- ✓ gospodarstwa domowe,
- ✓ obiekty infrastruktury (z sektora handlu i usług).

Z informacji przekazanych przez poszczególne gminy powiatu oleskiego wynika, że gospodarowanie odpadami w gminach jest dość zróżnicowane.

Tabela 27 Ilość i rodzaje odpadów komunalnych zebranych i zagospodarowanych na terenie powiatu w okresie sprawozdawczym*

kod	Odpady odebrane ¹⁾		Odpady zebrane ²⁾		Oznaczenie procesu	Odzysk		Unieszkodliwienie		
	Masa [Mg]		Masa [Mg]			Masa [Mg]	Oznaczenie procesu	Masa [Mg]		
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2009	Rok 2010				Rok 2009	Rok 2010	Rok 2009
20 01 01	57	48,2	b.d.	b.d.	R14, R15	57	48,2			
20 01 02	93,7	54,9	b.d.	b.d.	R14	93,7	54,9			
20 01 08	b.d.	230,16	b.d.	b.d.	R3	b.d.	230,16			
20 01 31*	0,030	0,044	b.d.	b.d.				D10	0,030	0,044
20 01 39	38,2	46,91	b.d.	b.d.	R14, R15	38,2	46,91			
20 01 40	3	3	b.d.	b.d.	R14	3	3			
20 02 03	36,7	93,7	b.d.	b.d.						
20 03 01	8338,13	9486,019	b.d.	b.d.	R15	4457,8	2978,2	D5	3147,91	4256,39
20 03 02	b.d.	12,38	b.d.	b.d.						
20 03 07	182,75	100,4	b.d.	b.d.	R14	24	12,5	D5	145	71,9
suma	8749,51	10075,713	b.d.	b.d.		4673,7	3373,87		3292,94	4328,334
suma ogółem	8749,51	10075,713	b.d.	b.d.	R1, R14, R15	4673,7	3373,87	D5,D10	3292,94	4328,334

* Dla odpadów, dla których wiadomo, że zagospodarowanie następuje poza terenem powiatu przy kodzie odpadów należy dopisać odnośnik i pod tabelą należy wpisać stosowne objaśnienie.

¹⁾ – odpady odebrane z nieruchomości, bez względu na to, czy zostały zebrane jako odpady zmieszane bądź w sposób selektywny,

²⁾ – odpady zebrane w pojemnikach w miejscach publicznych lub dostarczone bezpośrednio do punktów zbierania.

Powyższą tabelę opracowano na podstawie sprawozdań z realizacji Planów Gospodarki Odpadami dla Gmin: Olesno, Dobrodzień, Gorzów Śląski, Praszka, Radłów, Rudniki, Zębówice.

Analizując powyższą tabelę należy stwierdzić wyraźny wzrost ilości odpadów zebranych w roku 2010 w stosunku do roku 2009. Wpływ na to ma przede wszystkim wzrost

ilości zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpady z czyszczenia ulic i placów. Świadczy to o zwiększającej się liczbie osób objętych zorganizowaną zbiórką odpadów.

Podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych, największej grupy odpadów powstających na terenie powiatu jest składowanie. W powiecie oleskim do końca 2010 roku funkcjonowało 6 składowisk odpadów komunalnych na koniec 2009 roku zamknięte zostało składowisko odpadów komunalnych w Błachowie.

Czynne składowiska odpadów:

1. Składowisko w Krzyżanowicach, gmina Gorzów Śląski.

Termin zamknięcia składowiska (określony przez zarządzającego składowiskiem odpadów do 2014 r.).

2. Składowisko w Świerczu, gmina Olesno.

Termin zamknięcia składowiska; po 2020 r.

3. Składowisko w Kowalach, gmina Praszka.

Termin zamknięcia składowiska; (określony przez zarządzającego składowiskiem odpadów do 2014 r.).

4. Składowisko w Radłowie, gmina Radłów - Uzyskano decyzję o zamknięciu składowiska dnia 03 grudnia 2012r (Nr OŚR.6237.1.2011) –całkowite zamknięcie przewidywane do czerwca 2016 r.

5. Składowisko w Rudnikach, gmina Rudniki.

Termin zamknięcia składowiska: (określony przez zarządzającego składowiskiem odpadów do 2013 r.).

6. Składowisko Zębowice - Malinów, gmina Zębowice.

Uzyskano decyzję o zamknięciu składowiska dnia 05 marca 2012r (Nr OŚR.6237.2.2011) – całkowite zamknięcie przewidywane do grudnia 2015 r.

Wszystkie gminy wchodzące w skład powiatu posiadają zorganizowany system odbioru od mieszkańców odpadów stałych (zmieszanych) oraz ciekłych. Gminy prowadzą selektywną zbiórkę odpadów.

Tabela 28 Gospodarka odpadami komunalnymi i selektywna zbiórka odpadów w województwie opolskim w 2011 r.

Powiat	Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu	Ilość odpadów zdeponowanych na składowisku (Mg)	Ilość odpadów zagospodarowanych w sposób inny niż składowanie (Mg)	Ilość odpadów komunalnych zebranych w ramach selektywnej zbiórki (Mg)						Ilość odpadów segregowanych zebranych z terenu powiatu	
				P	SZ	TW	Bio	N	ZSBE		W
Oleski	12 634,1 Mg ↓ 189 kg/miesz./r.	6 544,8	6 089,3	119,0 ↑	276,5 ↑	125,3 ↑	941,0 ↓	3,3 ↑	16,4 ↓	203,9 ↑	1 685,4 Mg ↓ 25,2 kg/miesz./r.
Opolski	32 526,6 Mg ↑ 240 kg/miesz./r.	20 480,3	12 046,3	797,9 ↑	879,6 ↑	555,7 ↑	2 299,8 ↓	0,7 ↓	37,9 ↓	897,3 ↑	5 468,6 Mg ↑ 40,4 kg/miesz./r.
Prudnicki	12 852,9 Mg ↓ 220 kg/miesz./r.	12 314,5	538,4	83,3 ↑	315,9 ↑	122,2 ↑	12,0 ↓	0,1 ↔	3,9 ↓	22,5 ↔	559,9 Mg ↑ 9,6 kg/miesz./r.
Strzelecki	19 181,5 Mg ↑ 243 kg/miesz./r.	15 947,3	3 234,2	208,9 ↑	599,7 ↑	293,7 ↑	30,2 ↓	7,2 ↑	30,8 ↓	128,1 ↓	1 298,6 Mg ↑ 16,4 kg/miesz./r.
M. Opole	54 915,7 Mg ↓ 437 kg/miesz./r.	22 453,9	32 461,8	1 803,6 ↑	1 365,0 ↑	988,9 ↑	10 762,1 ↓	15,0 ↓	80,1 ↓	485,9 ↓	15 500,6 Mg ↑ 123,3 kg/miesz./r.
Województwo Opolskie	272 700,3 Mg ↓ 265 kg/miesz./r.	185 349,7	87 350,6	4 454,7 ↑	8 064,9 ↑	4 074,1 ↑	17 291,1 ↓	59,2 ↓	293,7 ↓	2 996,4 ↓	37 411,9 Mg ↑ 36,4 kg/miesz./r.

P – Papier i makulatura

SZ – Szkło białe i kolorowe

TW – Tworzywa sztuczne

Bio – Odpady biodegradowalne

N – Odpady niebezpieczne

ZSBE – Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W – Odpady wielkogabarytowe

↑ ↓ ↔ – oznacza wzrost, spadek, tą samą ilość zebranych odpadów w stosunku do roku 2010

(źródło WIOŚ)

Instalacje do odzysku i/lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów znajdujące się na terenie powiatu.

Na terenie Gminy Olesno znajdują się instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, które funkcjonują w ramach Składowiska Odpadów Komunalnych w Świerczu.

Na terenie Gminy Radłów w okresie sprawozdawczym eksploatowana była jedna instalacja do unieszkodliwiania odpadów poprzez składowanie - Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Radłowie.

Na terenie Gminy Rudniki znajduje się instalacja do unieszkodliwiania odpadów w procesie ich ostatecznego składowania metodą D5 na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rudnikach.

Na terenie gminy Dobrodzień w miejscowości Błachów, przy ul. Opolskiej znajduje się zamknięte w dniu 31 grudnia 2009 r. składowisko odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy Zębowice w okresie sprawozdawczym eksploatowana była instalacja do unieszkodliwiania odpadów na Składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zębowicach – Malinowie.

Na terenie Gminy Praszka w okresie sprawozdawczym eksploatowana była instalacja do unieszkodliwiania odpadów na Składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Kowale gmina Praszka.

Na terenie Gminy Gorzów Śląski w okresie sprawozdawczym eksploatowana była jedna instalacja do unieszkodliwiania odpadów poprzez składowanie na Gminnym Składowisku Odpadów Komunalnych w Krzyżanowicach.

Postęp prac w usuwaniu azbestu na terenie powiatu

Według obowiązującego prawa obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości. Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, który prowadzi rejestr rodzaju, ilości i miejsc występowania azbestu, zbiera i weryfikuje następujące rodzaje informacji związane z wyrobami zawierającymi azbest. W ustawie o odpadach azbest zaliczony został do kategorii odpadów niebezpiecznych. Odpady azbestowe zostały umieszczone w następujących grupach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206):

- 06 07 01 Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04 Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81 Odpady zawierające azbest,
- 10 13 09 Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych,
- 15 01 11 Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11 Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12 Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest,
- 17 06 01 Materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05 Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Z ankietyzacji przeprowadzonej przez Wydział Monitoringu Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu wynika, że w gminach powiatu oleskiego prowadzone są wykazy obiektów, w których występują wyroby zawierające azbest. Nie zawierają one jednak wszystkich danych niezbędnych do sporządzenia rzetelnych informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest. Wyniki ankietyzacji WIOŚ przedstawiono w tabeli 29.

Tabela 29 Wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbestyna terenie powiatu

Lp.	Gmina ^{1,2)}	Czy Gmina posiada uchwalony Program usuwania wyrobów azbestowych	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest (stan na 31.12.2011 r.)					Ilość (Mg) wyrobów zawierających azbest usuniętych do roku 2011	Ilość (Mg) wyrobów zawierających azbest usuniętych w 2011 r.
			liczba miejscowości/biedłów	ilość (Mg)	rodzaj ³⁾	stan ⁴⁾	użytkowanie ⁵⁾		
Powiat oleski									
40	Olesno ¹⁾	tak	19/283	758,1	2	1,2,3	1	0,0	0,0
41	Dobrodzień ²⁾	tak	24/414	588,7	2	1,2	1	0,0	0,0
42	Gorzów Śląski ¹⁾	nie	11/14	178,9	2	1,2,3	1	0,0	0,0
43	Praszka ²⁾	nie	17/900	2 428,6	1,2	1	1	4,9	0,0
44	Radłów ¹⁾	nie	12/339	610,9	1,2	1	1	1,7	0,0
45	Rudniki ²⁾	tak	44/2230	3 144,3	2	1,2	1	14,7	5,9
46	Zębowice ²⁾	tak	10/bd	330,2	2	1,2,3	1	2,1	0,0

1) gmina korzysta / 2) gmina nie korzysta z WBDA (wojewódzkiej bazy wyrobów i odpadów zawierających azbest)

a) rodzaj:

1 – płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,

2 – płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,

3 – rury i złącza azbestowo-cementowe

b) stan: 1 – dobry (bez uszkodzeń), 2 – średni (nieliczne ubytki); 3 – zły (uszkodzony)

c) użytkowanie: 1 – wyrób jest użytkowany; 2 – zaprzestano użytkowania wyrobu; bd – brak danych

(źródło: WIOŚ)

6.4.1 Cele średniookresowe do roku 2020

Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa

Głównym celem jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobieganie powstawania odpadów,
- przygotowanie odpadów do ponownego użycia – recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie (inne niż składowanie).

Realizacja powyższych zasad pozwoli na osiągnięcie następujących celów:

- ograniczenie składowania odpadów, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji,
- ograniczenie zmian klimatu powodowanych przez gospodarkę odpadami.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa cele główne to:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowisko odpadów, wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- bieżąca aktualizacja danych o gospodarce odpadami w gminie.

Zgodnie z aktualnym KPGO główne cele to:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców oraz zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do końca 2014 r., do maks. 60% wytworzonych odpadów,
- przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu na poziomie min. 50%, przynajmniej takich odpadów jak papier, tworzywa sztuczne, szkło i metale pochodzące z gospodarstw domowych (oraz w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych) do 2020 r.,
- redukcja ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagowo:

- w 2013 roku – 50%,
- w 2020 roku – 35%.

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- stosowanie przez mieszkańców przydomowych kompostowników.

Zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” - usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.

Kierunki działań (zgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego):

1. Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych dotyczących wpływu odpadów na środowisko oraz wytwarzania i gospodarowania odpadami.
2. Projektowanie nowych procesów i wyrobów w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu oddziaływały one na środowisko w fazie produkcji, użytkowania i po zakończeniu użytkowania.
3. Dostosowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymagań ochrony środowiska.
4. Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).
5. Wzmacnianie kontroli postępowania z odpadami.
6. Minimalizacja ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie.
7. Monitoring prawidłowego postępowania z odpadami.
8. Zamykanie i rekultywacja składowisk.
9. Budowa instalacji do suszenia osadów ściekowych.

10. Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego.

11. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe), w oparciu o:

- ✓ funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez organizacje odzysku lub przedsiębiorców,
- ✓ funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych,
- ✓ stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
- ✓ regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	Zarząd Województwa, Powiat, WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe
Finansowanie kosztów związanych z demontażem konstrukcji zawierających azbest – dotacje celowe z budżetu powiatu	Zarząd Województwa Opolskiego, Powiat, Gminy
Stworzenie, doskonalenie i prowadzenie bazy danych dotyczących ewidencji wytwarzanych odpadów oraz poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania	WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe Powiat,
Uwzględnianie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunkach zamówienia, zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów związanych z ochroną środowiska	Administracja samorządowa, Przedsiębiorcy
Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Powiat, WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe
Wykonanie sprawozdania z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleskiego	Powiat

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych	Gminy, Organizacje pozarządowe
Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki odpadów z papieru i tektury, z tworzyw sztucznych oraz ze szkła na terenie poszczególnych gmin powiatu	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych, w tym m.in.: - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, - zużytych baterii i akumulatorów, - przeterminowanych leków	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe

6.5. Oddziaływanie hałasu

Hałas to wszystkie niepożądane, dokuczliwe i szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, które za pośrednictwem powietrza działają na organ słuchu i inne elementy organizmu ludzkiego. Nadmierny hałas wywołuje bardzo niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zburzenia snu, oraz wpływa niekorzystnie na układ nerwowy. Utrudnia prace, naukę i zwiększa podatność na choroby psychiczne. Stan środowiska, ze względu na jego zanieczyszczenie hałasem, określa się za pomocą tzw. klimatu akustycznego. Klimat akustyczny jest to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie, jak:

- ✓ komunikacja samochodowa, kolejowa, lotnicza,
- ✓ zakłady: przemysłowe, rzemieślnicze i usługowe, emitujące hałas na zewnątrz,
- ✓ obiekty użyteczności publicznej związane z hałaśliwą działalnością, np. stadiony,
- ✓ transport dostawczy i komunalny, maszyny budowlane,
- ✓ przesył energii elektrycznej o wysokich napięciach (>110 kV).

Najczęściej klimat akustyczny ocenia się ilościowo przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku A (L_{Aeq}), wyrażonego w decybelach [dB], będącego poziomem uśrednionym w funkcji czasu.

Problemy związane ze stanem środowiska na terenie Powiatu Oleskiego, w zakresie oddziaływań akustycznych, spowodowane są wieloma czynnikami m.in. jakością sieci drogowej, stopniem urbanizacji, występowaniem małych zakładów rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej.

Stan środowiska akustycznego kształtowany jest głównie przez ruch komunikacyjny. Decydujący wpływ na klimat akustyczny ma niezwykle dynamiczny rozwój motoryzacji, a tym samym wzrost natężenia pojazdów ogółem (w tym ciężarowych i osobowych) w ruchu lokalnym oraz tranzytowym.

W 2010 roku został wykonany na istniejącej sieci dróg krajowych województwa Generalny Pomiar Ruchu (GPR 2010). Pomiarom objęta została sieć dróg krajowych o łącznej długości 17 247 km. Rejestracja ruchu w 1793 punktach pomiarowych prowadzona była przez przeszkolonych obserwatorów sposobem ręcznym oraz przy wykorzystaniu technik automatycznych (video rejestracja oraz stacji ciągłych pomiarów ruchu).

W czasie pomiaru rejestracji podlegały wszystkie pojazdy silnikowe korzystające z dróg publicznych (w podziale na 7 kategorii):

- ✓ motocykle,
- ✓ samochody osobowe,
- ✓ lekkie samochody ciężarowe (dostawcze),
- ✓ samochody ciężarowe bez przyczep,
- ✓ samochody ciężarowe z przyczepami,
- ✓ autobusy,
- ✓ ciągniki rolnicze.

Podobnie jak w 2005 roku nie rejestrowano pojazdów zaprzęgowych.

Całoroczny cykl pomiarowy w 2010 roku składał się z 9 dni pomiarowych. Pomiar obejmował wykonanie dziewięciu pomiarów „dziennych” (od godz. 6⁰⁰ do 22⁰⁰), dwóch pomiarów „nocnych” (od godz. 22⁰⁰ do 6⁰⁰) w tym dwóch pomiarów całodobowych, według ściśle określonego harmonogramu.

Na terenie powiatu oleskiego pomiar odbywał się w 10 punktach (tab.30).

Tabela 30 Generalny Pomiar Ruchu w 2010 roku - wyniki

Nr punktu pomiar	Nr drogi, lokalizacja	Pojazdy silnikowe ogółem	Motocykle	Sam. osobowe mikrobusey	Lekkie sam. ciężarowe	Autobusy	Ciągniki rolnicze
16314	487, Buczyna Gorzów Śląski	1231	23	962	122	18	12
16315	487, Gorzów Śląski Olesno	3832	19	3059	356	38	15
16327	487, Olesno DK11	4897	39	4177	397	34	5
16316	494, Bierzany Olesno	3259	20	2597	248	29	3
16328	494, Olesno DK11	5573	61	4676	401	39	17
16317	494 DK11 Olesno	6405	77	5057	557	32	19
16329	494, Olesno gr. Woj.	3409	27	2721	293	27	14
16318	901, DK11 Olesno	5793	64	4403	475	17	17
16330	901, Olesno Dobrodzień	4304	30	2901	430	13	4
16319	901, Dobrodzień DW 426	7723	154	5816	533	62	23

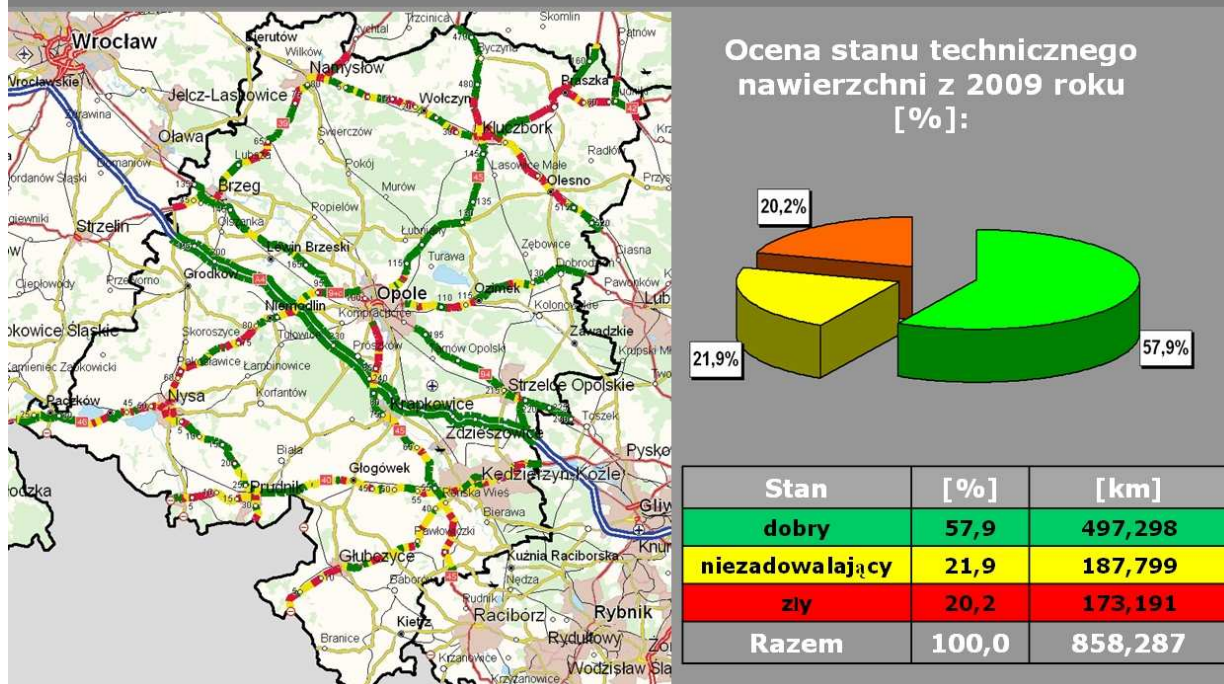
(źródło: GDDKiA)

Rysunek 20 Średni dobowy ruch pojazdów silnikowych na sieci dróg krajowych w 2010 r.

(źródło: GDDKiA)

Sieć dróg krajowych województwa opolskiego

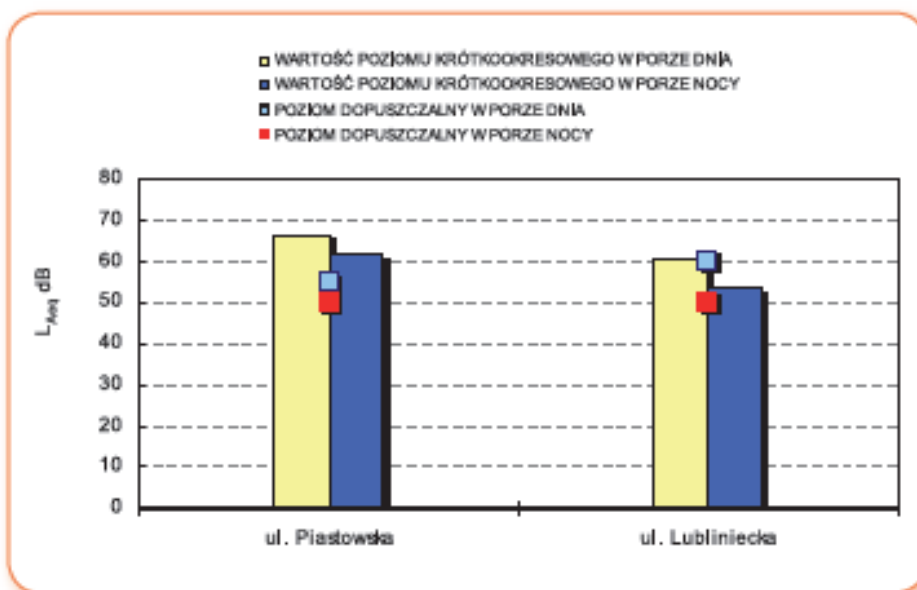

Rysunek 21 Sieć dróg krajowych województwa opolskiego

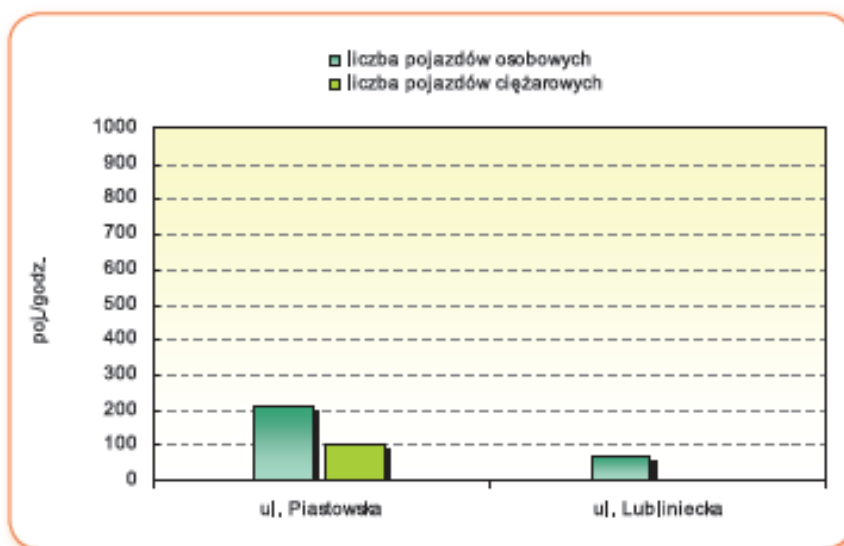
(źródło: GDDKiA)

Zgodnie z obowiązującym prawem opracowany został „Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2010-2012”.

Program pomiarowy jest realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu i przewiduje on kontynuację badań hałasu drogowego w 12 miastach, które znajdują się poza zakresem realizacji obligatoryjnych map akustycznych. Na terenie powiatu w 2010 roku prowadzono monitoring hałasu w mieście Dobrodzień w 2 punktach pomiarowo-kontrolnych, przy ulicach Piastowskiej i Lublinieckiej. Jako wartości dopuszczalne poziomu hałasu w punkcie pomiarowym przy ulicy Piastowskiej, przyjęto dla pory dnia wartość 55 dB i 50 dB dla pory nocy natomiast przy ulicy Lublinieckiej przyjęto 60 dB dla pory dnia i 50 dB dla pory nocy. Kilometraż dróg przy których przeprowadzone zostały pomiary wyniósł 2,5 km. Najwyższy poziom dźwięku zmierzony został w punkcie zlokalizowanym przy drodze wojewódzkiej nr 901 przy ulicy Piastowskiej, zarówno dla pory dziennej, jak i nocnej. Średnie natężenie ruchu pojazdów ciężarowych dla badanych odcinków w całkowitym strumieniu ruchu wyniosło 53 poj./h. Wyniki pomiarów hałasu przedstawia rys. 22, natomiast średnie natężenie ruchu pojazdów osobowych i ciężarowych w badanych punktach przedstawia rys. 23.

Rysunek 22 Wartości średnie poziomów krótkookresowych L_{Aeq} w badanych punktach w Dobrodzieniu w porze dnia i nocy
(źródło: WIOŚ)

Rysunek 23 Średnie natężenie ruchu pojazdów osobowych i ciężarowych w badanych punktach w Dobrodzieniu
(źródło: WIOŚ)

Ocena stanu akustycznego w województwie sporządzona zostanie po zebraniu wyników pomiarów w badanych punktach i porównaniu ich z wartościami poziomów dopuszczalnych, charakterystycznych dla obszarów chronionych.

Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określające zróżnicowane

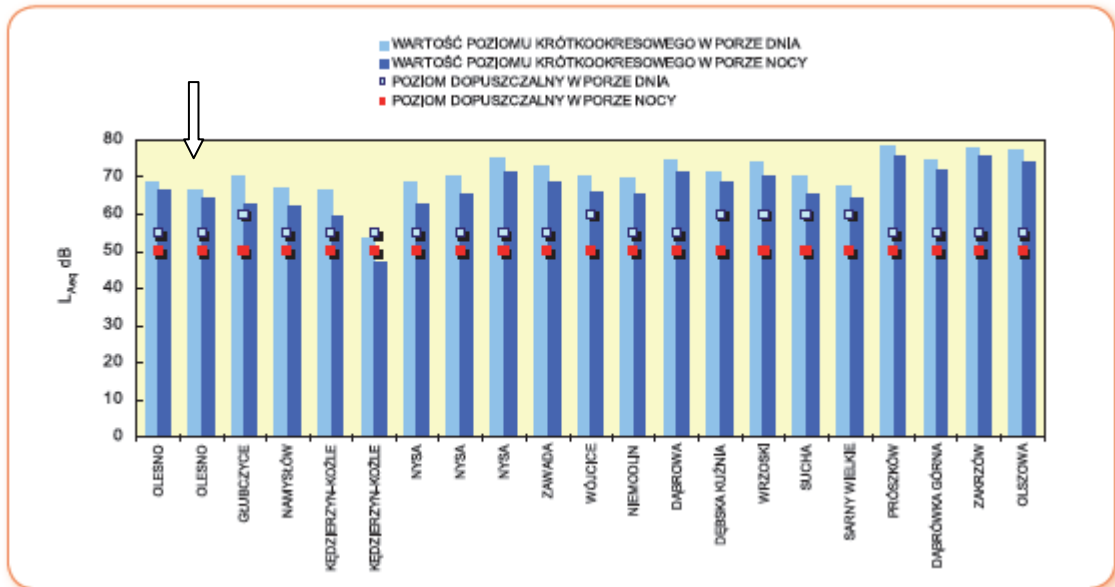
dopuszczalne poziomy hałasu wyrażone wskaźnikami L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} , L_N dla następujących rodzajów terenów:

- przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- tereny uzdrowskowe, rekreacyjne i mieszkaniowo-usługowe.

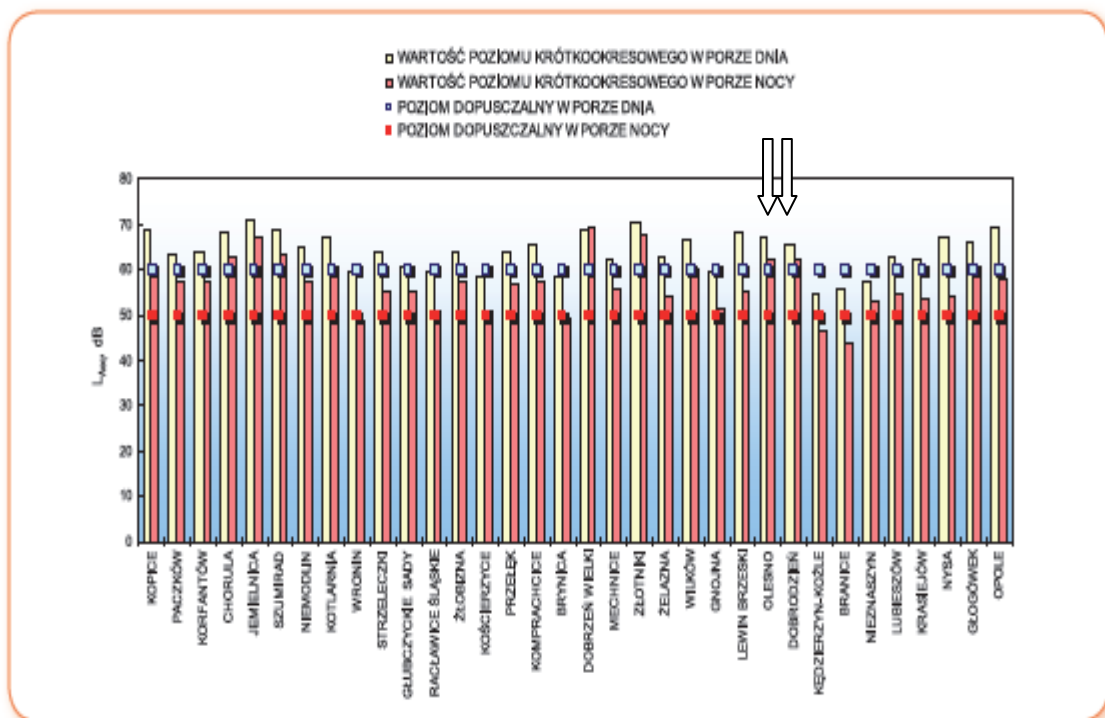
Do oceny stanu akustycznego w województwie opolskim wykorzystane zostaną także wyniki pomiarów hałasu wykonane z mocy prawa przez inne jednostki (art. 147, art. 175 ustawy POŚ).

Zgodnie z art. 177 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów, które powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska, oraz terminów i sposobów ich prezentacji (Dz. U. Nr 18, poz. 164), Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Opolu oraz Zarząd Dróg Wojewódzkich, przekazały Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyniki pomiarów hałasu przy drogach krajowych i wojewódzkich, wykonane w 2010 roku w województwie opolskim.

Analizując wyniki przekazane z GDDKiA, można stwierdzić, że w powiecie oleskim w wyznaczonym punkcie referencyjnym zmierzony poziom hałasu w porze dnia wynosi około 68 dB a w porze nocy około 65 dB. Wyniki badań przedstawiono w formie graficznej na rysunku 24 i rysunku 25.

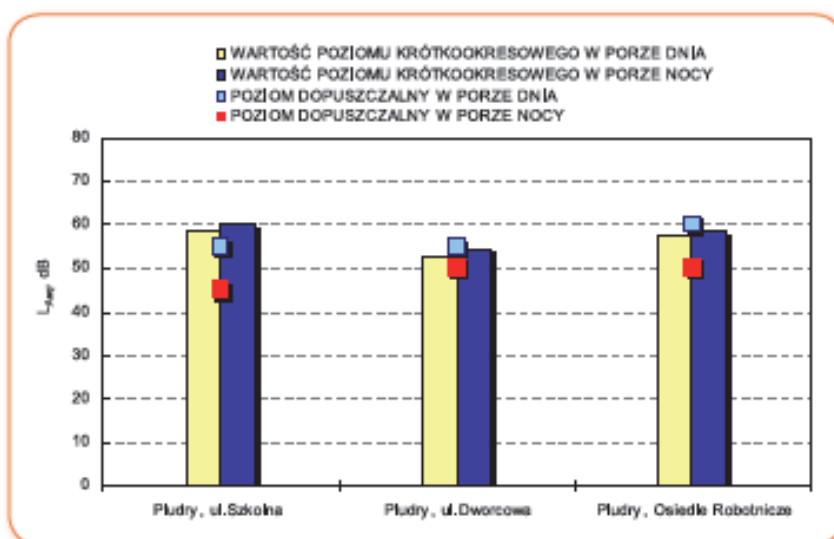
Rysunek 24 Wartości średnie poziomów krótkookresowych L_{Aeq} w badanych punktach przy drogach krajowych w województwie opolskim dla pory dnia i nocy (źródło: GDDKiA)

Rysunek 25 Wartości średnie poziomów krótkookresowych L_{Aeq} w badanych punktach przy drogach wojewódzkich w województwie opolskim dla pory dnia i nocy (źródło: GDDKiA)

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Opolu realizując obowiązki wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska, przedłożyły Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyniki przeprowadzonych okresowych pomiarów hałasu kolejowego w 2010 roku.

Pomiary hałasu kolejowego wykonano, przy zabudowie mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej oraz przy zabudowie usługowej i zagrodowej. Ogółem badania hałasu kolejowego wykonano na terenie sześciu powiatów: **oleskiego**, strzeleckiego, kędzierzyńsko-kozielskiego, prudnickiego, kluczborskiego i namysłowskiego, w 21 punktach pomiarowo - kontrolnych. Wyniki badań opracowane w sposób graficzny, przedstawiające wartości średnie poziomów krótkookresowych L_{Aeq} w badanych punktach pomiarowych w porze dnia i nocy oraz ocenę hałasu, przez porównanie z wartością dopuszczalną, przedstawiono na rys. 26. Analizując pomiary w granicach powiatu oleskiego przy linii 61, stwierdzono, że w porze dziennej i nocnej najwyższą wartość średniego poziomu krótkookresowego L_{Aeq} uzyskano w punkcie pomiarowym – Pludry ul. Szkolnej.

Rysunek 26 Wartości średnie poziomów krótkookresowych L_{Aeq} w badanych punktach w powiecie oleskim dla pory dnia i nocy

(źródło: PKP PLK)

6.5.1. Cel średniookresowy do 2020

Ocena narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Ochrona mieszkańców powiatu oleskiego przed hałasem zagrażającym zdrowiu lub jakości życia.

Do głównych celów średniookresowych zalicza się:

- ✓ przygotowywanie i aktualizacja programów ochrony przed hałasem, jako narzędzia realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony przed hałasem na poziomie regionalnym i lokalnym,

- ✓ monitoring hałasu i ocena stopnia narażenia mieszkańców powiatu na ponadnormatywny hałas,
- ✓ wspieranie technologii produkcji wyrobów zmniejszających emisję hałasu do środowiska.

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Modernizacja sieci dróg powiatowych	Powiat, Zarządy dróg
Gromadzenie danych na temat zagrożenia i emisji hałasu w powiecie	Powiat
Wspieranie budowy ścieżek rowerowych	Gminy, Powiat, Zarządy dróg
Tworzenie bazy danych na podstawie wyników uzyskanych: z prowadzonego monitoringu przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, od zarządców dróg publicznych z pomiarów emisji oraz zgłoszeń w związku z występującą uciążliwością emisji hałasu	Powiat
Ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska	Powiat, WIOŚ Opole
Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	Powiat, Organizacje pozarządowe

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego	Gminy, Zarządy dróg
Działania zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu przemysłowego	Zakłady przemysłowe
Tworzenie pasów zieleni ochronnej wzdłuż dróg powiatowych	Zarządzający drogą, GDDiA, Wojewódzki Zarząd Dróg, Powiatowy Zarząd Dróg
Budowa ekranów akustycznych wzdłuż dróg gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych	Zarządzający drogą, GDDiA, Wojewódzki Zarząd Dróg, Powiatowy Zarząd Dróg
Zmniejszanie szybkości ruchu	Gminy, Zarządy dróg
Modernizacja nawierzchni dróg	Gminy, Zarządy dróg
Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Gminy, Zarządy dróg
Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu	Gminy

Stworzenie i prowadzenie systemu monitoringu hałasu w województwie	Województwo opolskie, Powiat
Wykonywanie pomiarów emisji hałasu przez określonych prawem zarządców dróg i podmioty gospodarcze oraz przekazywanie wyników pomiarów uprawnionym organom ochrony środowiska w formie ustalonej prawem	Zarządy dróg, WIOŚ Opole
Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony zdrowia i życia mieszkańców w zakresie ochrony przed hałasem	Organizacje ekologiczne, Powiat Oleski, Szkoły, Przedszkola

6.6. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Stan wyjściowy

Promieniowanie jest zjawiskiem polegającym na emisji i przekazywaniu energii na odległość, która może być wypromieniowywana w postaci ciepła lub fal elektromagnetycznych o różnej częstotliwości stwarzających zagrożenie dla człowieka i środowiska. Promieniowanie może być wytwarzane przez źródła naturalne oraz sztuczne. Polskie przepisy ochrony środowiska odnoszą się do linii prądu przemiennego o napięciach znamionowych 110 kV i wyższych.

Realizując swój ustawowy obowiązek Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu wykonał zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645), kontrolne badania poziomów pól elektromagnetycznych. W 2011 roku rozpoczęto kolejny trzyletni cykl pomiarowy poziomów pól elektromagnetycznych. Przy planowaniu lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych, wybierano tereny dla celów ochrony ludności. Wszystkie pomiary wykonane zostały zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na terenie powiatu oleskiego pomiary prowadzone były w dwóch punktach:

- ✓ Olesno ul. Kilińskiego,
- ✓ Gorzów Śląski Plac Wolności.

W tabeli 31 przedstawiono wyniki pomiarów w 2011 roku w poszczególnych punktach.

Tabela 31 Wyniki pomiarów prowadzonych w ramach monitoringu pól elektromagnetycznych w 2011 roku

Lp.	Obszar	Miejsce pionu pomiarowego	Wartość średnia zmierzona E[v/M]	Poziom dopuszczalny E[v/M]	Średnie natężenie pola elektromagnetycznego [V/m] dla poszczególnych rodzajów terenu
1	Gorzów Śląski	Plac Wolności	<0,2	0,7	0,40
2	Olesno	ul. Kilińskiego	0,4	0,7	0,40

(źródło: WIOŚ)

Analizując wyniki pomiarów można stwierdzić, że w otoczeniu badanych źródeł pól elektromagnetycznych, będących przedmiotem pomiarów, nie stwierdzono miejsc występowania poziomów pól elektromagnetycznych o wartościach wyższych od dopuszczalnych. W związku z tym spełnione są wymagania odnośnie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jakie mogą występować w środowisku.

6.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Monitoring i badanie poziomu pól elektromagnetycznych

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Wprowadzenie systemu informowania społeczeństwa o oddziaływaniu pól elektromagnetycznych	WIOŚ Opole
Wdrożenie powszechnej bazy danych dotyczących źródeł promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Opole
Przeprowadzanie badań zagrożenia promieniowaniem niejonizującym	WIOŚ Opole
Monitoring użytkowników źródeł promieniowania jonizującego	WIOŚ Opole
Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem.	Gminy

6.7. Substancje chemiczne w środowisku - poważne awarie

Stan wyjściowy

Poważną awarią w rozumieniu ustawy POŚ jest zdarzenie, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstanie takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenie powiatu oleskiego nie istnieją zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Z oceny zagrożenia Powiatu Oleskiego wynika, że do potencjalnych zagrożeń mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowych należy zaliczyć:

- ✓ pożary,
- ✓ katastrofy,
- ✓ awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego,
- ✓ klęski żywiołowe (w tym podtopienia).

Istotnym źródłem zagrożenia są wypadki i awarie w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych. W tym przypadku najbardziej zagrożone są drogi o największym natężeniu ruchu tego typu przewozów, do których na terenie powiatu oleskiego należą: droga krajowa nr 11,42, 43, 45, 46 i drogi wojewódzkie nr 487, 494, 901.

Zarządzeniem Nr 13/2012 Starosty Oleskiego z dnia 24 października 2012 r. powołany został Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego. Do zadań Zespołu należy m.in. ocena zagrożeń występujących na terenie powiatu mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne a także prognozowanie tych zagrożeń, przekazywanie do wiadomości publicznej informacji o zagrożeniach występujących na terenie powiatu, oraz opiniowanie powiatowego planu zarządzania kryzysowego.

Zadania te w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym) regulują stosowne procedury na szczeblu powiatowym zawarte w Powiatowym Planie Reagowania Kryzysowego.

6.7.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczanymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Prowadzenie szkoleń dotyczących odpowiedniego stosowania chemikaliów i postępowania z ich odpadami	Regionalne Centrum Bezpieczeństwa Ekologicznego, Starostwo, Straż Pożarna
Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Regionalne Centrum Bezpieczeństwa Ekologicznego, Straż Pożarna
Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku awarii poprzez doskonalenie technologii produkcji ograniczającej ryzyko wystąpienia awarii oraz ewidencję źródeł poważnych awarii	WIOŚ, Straż Pożarna, Zakłady produkcyjne,
Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych poprzez aktualizację tras optymalnego przewozu	Wojewoda Opolski
Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji	WIOŚ Opole
Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom	Straż Pożarna
Opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna
Utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna

7. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2013 – 2016

W przedstawionym harmonogramie realizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2013- 2016 z perspektywą do 2020 r., zostały uwzględnione te zadania, które zostały wymienione we wcześniejszych rozdziałach niniejszej aktualizacji. Kryteria ich wyboru przedstawione poniżej:

- zawarte są w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, proponowane do finansowania przede wszystkim ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (FS, EFRR), Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego (EFRR), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW),
- wynikają z obowiązku ustawowego,

- zapisane są jako priorytetowe w „Strategii rozwoju województwa opolskiego”,
- wskazane są jako istotne w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego” oraz w planach miejscowych,
- znajdujące się na listach priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- zgłoszone przez zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne, organizacje, instytucje różnego szczebla,
- zgłoszone przez samorządowe jednostki organizacyjne powiatowe i gminne na terenie powiatu Oleskiego.

Podane w tabeli źródła finansowania przedstawiają potencjalne możliwości finansowania przedsięwzięć.

Tabela 32 Cele średniookresowe. Zadania własne powiatu oleskiego w latach 2013-2016

Cel średniookresowy	Zadania własne	Szacunkowy koszt realizacji zadania [tys. zł]				
		2013	2014	2015	2016	RAZEM:
UWZGLĘDNIENIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA W STRATEGIACH SEKTOROWYCH						
Doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów	Monitoring włączania celów środowiskowych do dokumentów strategicznych oraz wdrażania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (m.in. w ramach raportów POŚ)	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Współpraca Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa z instytucjami odpowiedzialnymi za przygotowanie dokumentów strategicznych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
AKTYWIZACJA RYNKU NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA						
Uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego	Stosowanie systemu „zielonych zamówień” w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Upowszechnianie i promocja wśród mieszkańców produktów ekologicznych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Promocja tworzenia „zielonych miejsc pracy”	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE						
Rozpowszechnienie wiedzy o systemach zarządzania środowiskowego oraz wspieranie w ich wdrażaniu	Rozpowszechnienie wśród społeczeństwa wiedzy na temat EMAS i ISO 14001	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Stworzenie bazy organizacji, działających na terenie powiatu, posiadających rejestrację w systemie EMAS lub certyfikat ISO 14001	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-

UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W DZIAŁANIACH NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA						
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Wsparcie finansowe oraz merytoryczne konkursów ekologicznych	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
	Współorganizowanie akcji ekologicznych („Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”)	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
	Współpraca powiatu z mediami w zakresie ochrony środowiska	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Opracowanie oraz rozprowadzanie ulotek, folderów o treściach ekologicznych (np. związanych z gospodarką odpadami)	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
	Informowanie mieszkańców powiatu o stanie środowiska oraz prowadzonych działaniach na rzecz ochrony środowiska	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU						
Zachowanie bogatej różnorodności przyrody	Zachowanie istniejącej zieleni urządzonej	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
	Promowanie terenów ciekawych pod względem przyrodniczym, w tym budowa przyrodniczych ścieżek edukacyjnych	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW						
Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej	Realizacja Programu Zwiększania Lesistości	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
	Zalesianie gruntów z poszanowaniem ochrony bioróżnorodności i terenów nieleśnych cennych przyrodniczo	1 000	1000	1000	1000	4 000
	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Wspieranie zalesienia gruntów porolnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Likwidacja szkód po oblodzeniu drzewostanu i odnowienie powierzchni leśnych	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI ORAZ OCHRONA PRZED POWODZIĄ						

Racjonalne gospodarowanie zasobami wód powierzchniowych i podziemnych oraz skuteczna ochrona przed powodzią	Informowanie mieszkańców i przedsiębiorców o możliwościach racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI						
Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych oraz przeciwdziałanie degradacji terenów	Promowanie rolnictwa ekologicznego	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Podejmowanie działań zobowiązujących właścicieli zanieczyszczonych terenów, oraz podmiotów będących sprawcami zanieczyszczeń do doprowadzenia środowiska do stanu właściwego	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Zalesienia i zakrzewienia terenów zdegradowanych	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
	Edukacja społeczeństwa mająca na celu ograniczenie wypalania traw czy zaśmiecania lasów	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI						
Racjonalne zaopatrzenie ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat podwyższonych w przypadku nielegalnej działalności.	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
JAKOŚĆ POWIETRZA						
Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie powiatu oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości	Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000
	Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000

środowiska. Kontynuacja działań w celu spełnienia wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza. Kontynuacja działań w celu dotrzymania standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	Wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Redukcja emisji zanieczyszczeń atmosferycznych	Termomodernizacja budynków szkolnych (ZS w Oleśnie, ZSEiO w Oleśnie, ZS w Gorzowie Śląskim)	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000
	Modernizacja kotłowni ZPE w Dobrodzieniu, ZSP w Praszcze	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
	Termomodernizacja budynku przy pl. Wolności 22-23 i ul. Oleskiej 1a w Dobrodzieniu	800 000	-	-	-	800 000
	Modernizacja topialni stopów aluminiowych do produkcji odlewów - Neapco Europe Sp. z O.O.	1 766 000	-	-	-	1 766 000
OCHRONA WÓD						
Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu – potencjału wszystkich wód w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków	Rozwój współpracy z instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem.	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	
	Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych pod kątem spełniania prawnych wymagań w zakresie ochrony zasobów wodnych.	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym.	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Utrzymanie w dobrym stanie rowów w ciągu dróg powiatowych.	50 000	52 500	55 100	57 900	215 500
	Kontynuacja uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w obiektach podlegających Starostwu Wspieranie budowy indywidualnych systemów	50 000	52 500	55 100	57 900	215 500

	oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej					
	Wdrożenie programu ograniczenia zanieczyszczeń wprowadzanych wodami opadowymi i roztopowymi – kontynuacja od 2009 roku	10 000	10 500	11 025	11 575	43 100
GOSPODARKA ODPADAMI						
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu	Finansowanie kosztów związanych z demontażem konstrukcji zawierających azbest – dotacje celowe z budżetu powiatu	W ramach pozyskanych dotacji	W ramach pozyskanych dotacji	W ramach pozyskanych dotacji	W ramach pozyskanych dotacji	-
Gospodarowanie odpadami z uwzględnieniem zapobiegania powstania odpadów, minimalizacja ich ilości oraz propagowanie odzysku i bezpiecznego dla środowiska ich unieszkodliwiania	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa	Stworzenie, doskonalenie i prowadzenie bazy danych dotyczących ewidencji wytwarzanych odpadów oraz poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
	Uwzględnianie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunkach zamówienia, zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów związanych z ochroną środowiska	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Wykonanie sprawozdania z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleskiego			5 000		5 000
ODDZIAŁYWANIE HAŁASU						
Ocena narażenia społeczeństwa	Modernizacja sieci dróg powiatowych	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000

na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Ochrona mieszkańców powiatu oleskiego przed hałasem zagrażającym zdrowiu lub jakości życia	Gromadzenie danych na temat zagrożenia i emisji hałasu w powiecie, kontrolne pomiary hałasu (interwencje mieszkańców)	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Wspieranie budowy ścieżek rowerowych	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
	Tworzenie bazy danych na podstawie wyników uzyskanych: z prowadzonego monitoringu przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, od zarządców dróg publicznych z pomiarów emisji oraz zgłoszeń w związku z występującą uciążliwością emisji hałasu	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-
	Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	W ramach zadań własnych	-

8. ZARZĄDZANIE POWIATOWYM PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Powiatowy Program Ochrony Środowiska realizowany będzie przez Zarząd Powiatu Oleskiego. W ramach zarządzania programem przede wszystkim powinny być brane pod uwagę zasady zrównoważonego rozwoju, opierające się o instrumenty zarządzania zgodnie z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających. Sam proces zarządzania programem powinien być spójny z zarządzaniem środowiskiem, realizowanym przez administrację rządową oraz samorząd województwa. Oprócz szczebla powiatowego działania podejmowane będą także w skali gminy przez jednostki organizacyjne oraz podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska.

8.1 Narzędzia i instrumenty realizacji programu

Spośród instrumentów służących zarządzaniu ochroną środowiska można wyróżnić:

- ✓ instrumenty prawne,
- ✓ ekonomiczno-finansowe,
- ✓ społeczne (edukacyjne i informacyjne),
- ✓ organizacyjno-planistyczne.

8.1.1. Instrumenty prawne

Polskie prawodawstwo uwzględnia konieczność stosowania zasady zrównoważonego rozwoju na szeroko rozumianej płaszczyźnie łączącej rozwój gospodarczy z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych. Główne regulacje prawne w tym zakresie zawarte są w:

- ✓ ustawie z 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska z późn. zmianami,
- ✓ ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody z późn. zmianami,
- ✓ ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z późn. zmianami,
- ✓ ustawie z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne z późn. zmianami,
- ✓ ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze z późn. zmianami.

Wśród dostępnych instrumentów prawnych należy wyróżnić:

- ✓ pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji i energii, obejmujące również pozwolenia zintegrowane,
- ✓ przewidziane ustawowo decyzje w zakresie korzystania ze środowiska,

- ✓ koncesje geologiczne,
- ✓ procedury planowania przestrzennego, obejmujące m in. plany zagospodarowania przestrzennego województwa, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ✓ procedury ocen oddziaływania na środowisko,
- ✓ wprowadzone przez regulacje prawne obligatoryjne badania monitoringowe.

8.1.2. Instrumenty ekonomiczno-finansowe

Program wykonawczy do polityki ekologicznej państwa, w zakresie tworzenia nowych i ulepszania już istniejących mechanizmów ekonomicznych, przewiduje m.in.:

- ✓ możliwość rozszerzenia listy wyrobów objętych opłatami produktowymi i depozytowymi oraz ustalenie zasad dysponowania wpływami z tych opłat,
- ✓ możliwość regionalnego różnicowania wysokości stawek podatków i innych danin publicznych służące celom ochrony środowiska oraz szersze uwzględnianie w wielkości i strukturze opłat strat gospodarczych powodowanych zanieczyszczeniem środowiska,
- ✓ tworzenie rynku uprawnień do emisji zanieczyszczeń (zbywalne pozwolenia),
- ✓ wprowadzenie ubezpieczeń ekologicznych obejmujących odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane poważnymi awariami przemysłowymi i transportowymi,
- ✓ wycenę usług ekosystemowych.

Do instrumentów finansowych przede wszystkim należą:

- ✓ opłaty za korzystanie ze środowiska,
- ✓ opłaty podwyższone za korzystanie ze środowiska, które uiszczają podmioty korzystające z niego bez uzyskania wymaganego pozwolenia (administracyjne kary pieniężne),
- ✓ kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej i innych funduszy ekologicznych i unijnych oraz pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa, zwolnień i ulg podatkowych,
- ✓ system materialnych zachęt (ustawa Prawo ochrony środowiska przewiduje zróżnicowane stawki podatków i innych danin publicznych służące celom ochrony środowiska) dla przedsiębiorców podejmujących się wprowadzania prośrodowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie

z ogólnościowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000, EMAS, programach czystej produkcji,

- ✓ odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uwzględniając cele, priorytety i zadania, które wynikają z wojewódzkiego, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, do końca listopada każdego roku uchwała zgodnie z art.400h ust. 4 pkt. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008 nr 25 poz. 150) plan działalności wojewódzkiego funduszu na rok następny.

8.1.3. Instrumenty społeczno-edukacyjne i informacyjne

Dokumentem, który identyfikuje i hierarchizuje główne cele edukacji środowiskowej, wskazując jednocześnie możliwości ich realizacji jest Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej. Edukacja środowiskowa, jest bardzo ważna ponieważ kształtuje całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą, oraz ukazuje zależność człowieka od przyrody a także uczy odpowiedzialności za wszelkie zmiany, które są dokonywane w środowisku naturalnym.

Edukacja ekologiczna jest zatem ważnym składnikiem edukacji obywatelskiej zmierzającej do rozwijania społeczeństwa rozumnego i akceptującego zasady zrównoważonego rozwoju, umiejącego oceniać stan bezpieczeństwa ekologicznego oraz uczestniczącego w procesach decyzyjnych. Przedsięwzięcia edukacyjne społeczności lokalnej znalazły już odzwierciedlenie w szeregu dokumentach lokalnych, począwszy od strategii Powiatu i strategii Gmin.

Wśród dostępnych instrumentów społeczno-edukacyjnych i informacyjnych należy wyróżnić:

- ✓ wspieranie programów i różnych form edukacji ekologicznej (warsztaty, wycieczki, szkolenia, spotkania itp.),
- ✓ powszechne udostępnienie informacji o środowisku,
- ✓ włączanie obywateli i organizacji pozarządowych w procedury decyzyjne,
- ✓ szeroko pojęta współpraca – zarówno pomiędzy samorządem województwa i administracją rządową, samorządem powiatowym i gminnym, między społeczeństwem i władzami (wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi), jak również pomiędzy władzami i podmiotami gospodarczymi.

Najważniejszym aktem prawnym, który reguluje dostęp do informacji, rozpowszechnianie informacji oraz udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska jest:

- ✓ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227).

8.1.4. Instrumenty organizacyjno-planistyczne

Na poziomie powiatowym i gminnym instrumentami organizacyjno-planistycznymi są m.in.:

- ✓ studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plany miejscowe sporządzane przez władze gmin i uzgadniane przez starostę,
- ✓ oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowiące istotny materiał umożliwiający uzgodnienie planu miejscowego,
- ✓ oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć inwestycyjnych, które realizowane są w ramach procedury mającej na celu wydanie decyzji o warunkach zabudowy, uzyskanie pozwolenia na budowę, koncesji na poszukiwanie i wydobywanie kopalin, pozwolenia wodno – prawnego, o warunkach prowadzenia robót regulacyjnych wód i melioracyjnych, zatwierdzającej projekt scalania i podziału gruntów, o zmianie lasu na użytki rolne,
- ✓ programy gospodarki odpadami przedsiębiorstw.

Na poziomie wojewódzkim instrumentami organizacyjno-planistycznymi są przede wszystkim:

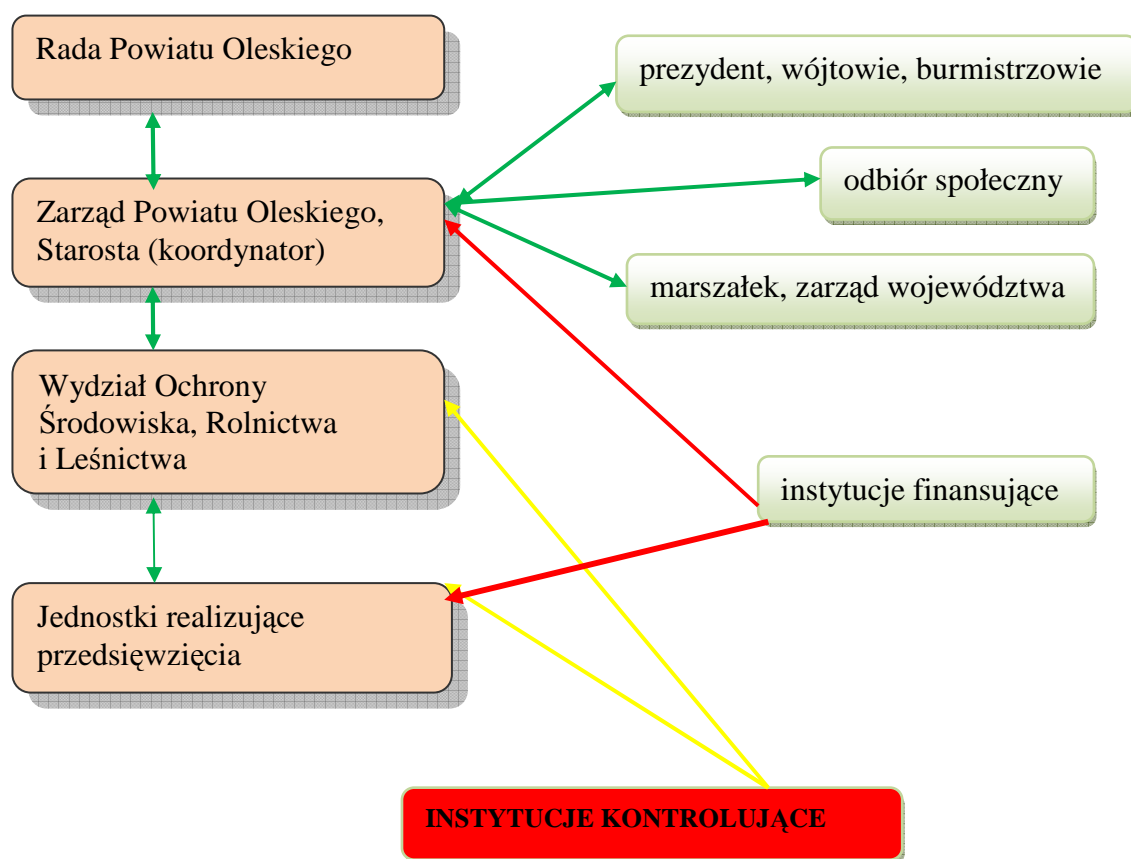
- ✓ strategia rozwoju województwa opolskiego,
- ✓ strategie sektorowe, do których należy zaliczyć: strategię rolnictwa i obszarów wiejskich, infrastruktury technicznej, leśnictwa i turystyki, przemysłu, małej retencji,
- ✓ plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego – określający i uszczegóławiający cele i kierunki działań zapisanych w strategii rozwoju województwa.

8.3 Struktura zarządzania Programem

Głównym odpowiedzialnym za realizację powiatowego programu ochrony środowiska jest Starosta. Starosta sporządza co 2 lata raporty z wykonania programu, które przedstawia Radzie Powiatu Oleskiego. Starosta może wyznaczyć także koordynatora wdrażania

programu, którego zadaniem jest ścisła współpraca ze starostą i Radą Powiatu Oleskiego w zakresie wdrażania programu oraz przedstawianie im okresowych sprawozdań z realizacji programu. Bezpośrednim wdrażaniem programu zajmują się odpowiednie struktury administracyjne powiatu oraz jednostki realizujące przedsięwzięcia.

W celu realizacji programu organ wykonawczy powiatu Zarząd Powiatu Oleskiego współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz samorządami gminnymi, podmiotami gospodarczymi i społecznością lokalną.

Rysunek 27 Schemat zarządzania programem ochrony środowiska
(opracowanie własne)

Tabela 33 Główne działania w ramach zarządzania środowiskiem wdrażania Programu

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska (wyznaczenie koordynatora)	Zarząd Powiatu, Samorządy Gminne, inne jednostki wdrażające Program
2.	Raporty z realizacji programu (2x, 2014 i 2016)	Zarząd Powiatu, Samorządy Gminne, inne jednostki wdrażające Program

3.	Edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, system informacji o środowisku	Zarząd Powiatu, Prezydent, Wójtowie, Burmistrzowie, Zarząd Województwa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, organizacje pozarządowe
4.	Rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje zajmujące się tym zagadnieniem, realizacja zapisów ustawy dot. dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, wykorzystanie mediów w celach informowania społeczeństwa o podejmowanych i planowanych działaniach z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacji programów	Zarząd Powiatu, Prezydent, Wójtowie, Burmistrzowie, Zarząd Województwa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, organizacje pozarządowe
5.	Systemy zarządzania środowiskiem wspieranie i promowanie zakładów i instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Zarząd Powiatu, Wojewoda, fundusze celowe
6.	Prowadzenie monitoringu stanu środowiska- zgodnie z wymaganiami ustawowymi Informacje o stanie środowiska w powiecie	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Marszałek, Zarząd Powiatu

8.4 Sprawozdawczość z realizacji programu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227) z wykonania programu Zarząd Powiatu Oleskiego sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Powiatu. Dla niniejszego Programu raport powinien być sporządzony w I kwartale 2015 r. i 2017 r.

8.5 Monitorowanie i ocena realizacji Programu

Wymagane ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227) raporty, sporządzane co 2 lata przez Zarząd Powiatu mają na celu kontrolę i ocenę stopnia realizacji zadań i założonych celów. Będą się one opierać na określonym w niniejszym rozdziale zakresie i wskaźnikach powszechnie dostępnych w systemie monitoringu środowiska i danych urzędu statystycznego.

8.5.1. Monitoring środowiska

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Sieci regionalne, wojewódzkie, za które odpowiada Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska są koordynowane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i mają za zadanie udokumentowanie zmian, które zachodzą w środowisku w danym regionie (województwie/powiecie/ gminie).

Pomiary monitoringowe na terenie powiatu wykonywane są w ramach działalności WSSE i WIOŚ. Opracowane wyniki pomiarów oraz inne dane statystyczne dotyczące ochrony środowiska publikowane są w dwóch podstawowych opracowaniach:

1. „Stan środowiska w województwie opolskim w roku ...” IOŚ WIOŚ, Opole
2. „Ochrona środowiska w województwie opolskim w latach” GUS, Warszawa

9. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Zakres monitoringu wdrażania Programu powinien obejmować ocenę:

- ✓ stopnia wykonania określonych zadań,
- ✓ stopnia realizacji przyjętych celów,
- ✓ rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i zadaniami, a ich wykonaniem oraz analizę tych rozbieżności,
- ✓ opisanie przyczyn nie wykonania założonych zadań, działań i celów.

Raport z realizacji zadań określonych w niniejszym Programie sporządzany i oceniany będzie co dwa lata tj. w roku 2015 za okres 2013-2014 i w roku 2017 za okres 2015-2016.

W tabeli 34 przedstawiono wskaźniki monitorowania Programu, przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana. Do wyznaczenia niniejszych wskaźników posłużyły dane udostępniane przez:

- ✓ Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (WIOŚ),
- ✓ Główny Urząd Statystyczny (GUS),
- ✓ Starostwo Powiatowe w Oleśnie.

Tabela 34 Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Miejsce pozyskiwania danych do określenia wskaźnika	Wartość 2011 r.	
Dziedzina: Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem.					
1.	Pył zawieszony PM10	stężenie średnioroczne	µg/m ³	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	Stacja w Oleśnie została uruchomiona w listopadzie 2011 roku, dlatego też nie ma wyników pomiaru stężeń za 2011 rok
		częstość przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężeń 24-godzinnych w roku kalendarzowym	wielkość niemianowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	
		liczba przypadków powyżej progu alarmowego	wielkość niemianowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	
2.	Dwutlenek azotu stężenie średnioroczne	µg/m ³	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	22,9 ² 18,1 ³ 13,6 ⁴ 19,9 ⁵	
3.	Dwutlenek siarki stężenie średnioroczne	µg/m ³	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	7,0 ² 8,0 ³ 4,4 ⁴ 7,1 ⁵	
¹ wartość zmierzona na stacji pomiarowej położonej przy ul. Słowackiego w Oleśnie (kod stacji: OpOlesno4a) ² wartość zmierzona na stacji pomiarowej położonej przy ul. Solny Rynek w Oleśnie (kod stacji: OpOlesno3pas) ³ wartość zmierzona na stacji pomiarowej położonej przy ul. Kani w Oleśnie (kod stacji: OpOlesno4pas) ⁴ wartość zmierzona na stacji pomiarowej położonej przy ul. Mickiewicza w Praszce (kod stacji: OpPraszka10pas) ⁵ wartość zmierzona na stacji pomiarowej położonej przy ul. Piastowska w Dobrodzieniu (kod stacji: OpDobro11pas)					
Dziedzina: Ochrona zasobów wód powierzchniowych, poprawa ich jakości i zapobieganie zanieczyszczeniu.					
Dziedzina: Ochrona wód podziemnych i racjonalne ich użytkowanie oraz ochrona gleb i powierzchni ziemi.					
4.	JCWP w granicach Powiatu: Proсна od źródeł do Wyderki (PLRW60001+7184129)	stan wód/potencjał ekologiczny/ stan chemiczny	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	umiarkowany/umiarkowany/zły	
5.	Klasyfikacja jakości wód podziemnych 2662 Dobrodzień RZGW Wrocław	Średnia klasa jakości wody	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,	v	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Miejsce pozyskiwania danych do określenia wskaźnika	Wartość 2011 r.
6.	Ilość wody pobranej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	hm ³ /rok	GUS	2,8
7.	Jednostkowe zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	hm ³ /rok	GUS	2,3
8.	Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych	dam ³ /rok	GUS	POBÓR-48 ZAKUP- 28 ZUŻYCIE- 63
9.	Długość sieci rozdzielczej: 1.sieć wodociągowa 2.sieć kanalizacyjna	km	GUS,	1- 793,5 2- 147
10.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 1.sieć wodociągowa 2.sieć kanalizacyjna	Szt.	GUS	1- 13 331 2- 3 909
11.	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	dam ³ /rok	GUS	16 45,2
12.	Ilość oczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi	m ³ /d	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	5 142
13.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	%	GUS	43,1
14.	Grunty zdewastowane wymagające rekultywacji	ha	GUS	2
15.	Grunty zdegradowane wymagające rekultywacji	ha	GUS	19
Dziedzina: Racjonalne gospodarowanie odpadami.				
16.	Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu	Mg	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	12 634,1
17.	Ilość odpadów zdeponowanych na składowisku	Mg	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	6 544,8
18.	Ilość odpadów zagospodarowanych w sposób inny niż składowanie	Mg	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	6 089,3
19.	Ilość odpadów segregowanych zebranych z terenu powiatu	Mg	Wojewódzki Inspektorat Ochrony	1 685,4

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Miejsce pozyskiwania danych do określenia wskaźnika	Wartość 2011 r.
			Środowiska	
20.	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	5,9
Dziedzina: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.				
21.	Liczba punktów pomiarowych, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego	wielkość niemianowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	0
Dziedzina: Zabezpieczenia przed poważnymi awariami przemysłowymi.				
22.	Liczba obiektów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej	wielkość niemianowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	0
23.	Liczba poważnych awarii	wielkość niemianowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	0
24.	Liczba zdarzeń o znamionach poważnych awarii	wielkość niemianowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	0
Dziedzina: Ochrona różnorodności biologicznej oraz ochrona lasów.				
25.	Powierzchnia terenów o szczególnych walorach przyrodniczych (prawnie chronionych)	ha	GUS	8754,3
26.	Powierzchnia gruntów leśnych	ha	GUS	35 034
27.	Lasy na terenie powiatu	ha	GUS	34 244
28.	Lesistość	%	GUS	35,2
29.	Użytki ekologiczne	ha	GUS	18

10. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA GMINNYCH PROGRAMÓW

Dokument „Program ochrony środowiska dla powiatu oleskiego - aktualizacja na lata 2013-2016 w perspektywie do roku 2020” może być wykorzystany w trakcie prac nad gminnymi programami ochrony środowiska. Zaleca się, aby zachować podobną strukturę tych programów, natomiast cele i strategia ich realizacji, a także przedsięwzięcia muszą być dopasowane do specyfiki danej gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, struktura programów gminnych powinna ściśle nawiązywać do struktury powiatowego programu ochrony środowiska i zawierać następujące informacje:

- ✓ ocenę aktualnego stanu środowiska, w zakresie poszczególnych elementów środowiska -stan wyjściowy,
- ✓ cel nadrzędny i kierunki ochrony środowiska w gminie, sformułowane na podstawie analizy stanu aktualnego środowiska,
- ✓ strategię działań w zakresie zagadnień o charakterze systemowym, ochronę zasobów naturalnych oraz poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- ✓ ocenę realizacji Programu,
- ✓ nakłady finansowe na realizację Programu: koszty wdrożenia przedsięwzięć przewidzianych do realizacji oraz udział potencjalnych źródeł finansowania w ogólnych kosztach realizacji Programu.

Powiatowy Program należy postrzegać jako pomoc w formułowaniu celów i kierunków działań, z zachowaniem specyfiki danej gminy.

Kierunki działań dla gmin oraz innych podmiotów gospodarczych powiatu oleskiego należy określić na podstawie analizy działań opisanych powyżej w poszczególnych rozdziałach niniejszego Programu (każdy komponent osobno).

11. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009– 2012 z perspektywą do roku 2016. – Warszawa, 2008 rok
2. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019
3. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zębowice, styczeń 2009 r.
4. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Olesno na lata 2011-2014 z perspektywą do 2018 roku
5. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019
6. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rudniki na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018
7. Stan środowiska w województwie opolskim w roku 2011, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu
8. Program ochrony środowiska dla powiatu oleskiego na lata 2008-2011 wraz z perspektywą do 2015 roku
9. Powiatowy Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest. Powiat Oleski, 2009 r.
10. Ochrona środowiska w województwie opolskim w latach 2009-2010, Urząd Statystyczny w Opolu, grudzień 2011 r.
11. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017,
12. Plan Zarządzania Kryzysowego Powiatu Oleskiego
13. Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2010-2012, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy instytut Badawczy w Puławach, lipiec 2012
14. Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej, Warszawa 2004
15. Plan rozwoju lokalnego powiatu oleskiego na lata 2013-2015
16. Program ochrony powietrza dla strefy namysłowsko-oleskiej, 2009 r.
17. Powiat Oleski – Statystyczne vademecum samorządowca 2012, Urząd Statystyczny w Opolu
18. Raport o stanie lasów w Polsce 2011, czerwiec 2012 r.
19. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce, Warszawa 2012
20. Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, grudzień 2002 r.

21. Wody płynące powiatu oleskiego - Rocznik Powiatu Oleskiego Nr 4, Wiesław Korbiel, 2011 r.
22. <http://opole.rdos.gov.pl/>
23. <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
24. <http://www.powiatoleski.pl>
25. www.umwo.opole.pl
26. www.katowice.lasy.gov.pl
27. www.stat.gov.pl/gus
28. www.opole.pios.gov.pl
29. www.mos.gov.pl
30. www.pgi.gov.pl
31. <http://www.rudniki.pl/>
32. <http://www.praszka.pl/>
33. <http://www.gorzowslaski.pl/>
34. <http://www.radlow.pl/>
35. <http://www.dobrodzien.pl>
36. <http://www.zebowice.pl/>
37. <http://www.olesno.pl/>